

DOTAZNÍK PRE DEZIGNOVANÉHO KOMISÁRA**Wopke HOEKSTRA****Klíma, nulová bilancia emisií a čistý rast****1. Všeobecná spôsobilosť, európska angažovanosť a osobná nezávislosť**

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisárky a pri presadzovaní všeobecného európskeho záujmu, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť? Ako prispějete k plneniu politických usmernení Komisie? Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky svojho portfólia? Ako budete uplatňovať hľadisko mládeže?

Aké záruky nezávislosti môžete poskytnúť Európskemu parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla spochybniť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Bolo pre mňa ct'ou a privilegiom zastávať funkciu európskeho komisára pre oblasť klímy v odchádzajúcej Komisii pod vedením predsedníčky Ursuly von der Leyenovej. Som pevne odhodlaný naďalej prispievať svojím dielom k práci Európskej únie, ktorá prináša výsledky v prospech svojich občanov a hospodárstva, ich prosperujúcej a bezpečnej budúcnosti a Únie, ktorá berie svoje postavenie a zodpovednosť vo svete vážne.

Jedným z historicky určujúcich prvkov obdobia, v ktorom som vyrastal, teda v 70. a 80. rokoch 20. storočia, bola nepochybne studená vojna, bolestné rozdelenie Európy oponou a múrom. Už v mladosti som sa naučil, že mier, prosperitu a spoluprácu nemožno považovať za samozrejmosť a že je potrebné usilovať sa o ich zachovanie. Počas rokov, ktoré som strávil v Ríme a neskôr v Berlíne a Fontainebleau, som tak získal príležitosť žiť a pracovať v zahraničí, študovať cudzie jazyky, zažiť rôzne životné štýly, ale čo je najdôležitejšie, spoznať tiež hodnoty a sny, ktoré zdieľame ako Európania. Musíme za ne postaviť. Práve služba vo verejnom záujme a prevzatie zodpovednosti ma priviedlo k tomu, že som opustil kariéru v súkromnom sektore a venoval som sa verejnej službe, najprv v Holandsku a od októbra 2023 v Európskej únii.

Keď sa tak pozriem na svoju profesijnú dráhu, mal som možnosť spolupracovať s mnohými rôznymi partnermi v celej Únii. Ako minister financií som spolupracoval v koalícii ministrov financií pre opatrenia v oblasti klímy a na témach, ako je únia kapitálových trhov, ekologizácia holandských financií a spustenie „rastového fondu“ (*Groefonds*) s cieľom zvýšiť investície do udržateľného rastu. Holandsko pod mojím dohľadom takisto zaviedlo právne predpisy proti schránkovým spoločnostiam a zaoberalo sa otázkou licenčných poplatkov smerujúcich do nespoločných jurisdikcií a jurisdikcií s nízkym zdanením.

Počas pôsobenia vo funkcii ministra zahraničných vecí Holandska som so svojimi kolegami pracoval na veľkých výzvach našej doby. Vojna, bezpečnosť, hrozby, zmena klímy, to všetko mi ukázalo dôležitosť spolupráce. Ako minister zahraničných vecí som robil všetko, čo bolo v mojich silách, aby Európa získala geopolitickjší charakter, dodávala zbrane Ukrajine a vyvodzovala voči Rusku právnu zodpovednosť. My ako Európska únia môžeme tieto výzvy najlepšie riešiť spolupracou – nielen doma v Európe, ale aj globálne.

Vo svojej doteraz poslednej funkcii komisára pre oblasť klímy som spolu s kolégiom spolupracoval s Európskym parlamentom a Radou na príprave, prijímaní a vykonávaní politik potrebných na dosiahnutie klimateckej neutrality do roku 2050 a našich klimateckých cieľov na rok 2030. Som hlboko presvedčený, že opatrenia v oblasti klímy musíme prepojiť so zvýšenou konkurencieschopnosťou a prosperujúcim hospodárstvom, ktoré na nikoho nezabudne. Usiloval som sa o uľahčenie tvorby právnych predpisov v oblasti klímy, ako sú emisné normy CO₂ pre ťažké úžitkové vozidlá a certifikácia odstraňovania uhlíka.

Európa však sama nemôže vyriešiť problémy, ktoré prináša zmena klímy. Preto som presadzoval globálne opatrenia Komisie v oblasti zmeny klímy a dodržal náš záväzok k plneniu Parížskej dohody. Spolu s predsedníčkou von der Leyenovou som s našimi partnermi po celom svete pracoval na úspešnom završení

rokovaní na konferencii COP28, čoho výsledkom je celosvetový záväzok zdvojnásobiť energetickú efektívnosť, strojnásobiť kapacitu energie z obnoviteľných zdrojov a odkloniť sa od fosílnych palív.

Dúfam, že môžem povedať, že som splnil sľuby, ku ktorým som sa zaviazal pred 12 mesiacmi, keď som sa ako dezignovaný komisár zúčastnil na vypočutí v Európskom parlamente, a uistujem vás, že to tak bude opäť, ak mi Parlament vysloví dôveru. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast, urobím všetko pre to, aby sme pokračovali v ceste k dosiahnutiu klimatickej neutrality a zároveň v raste nášho hospodárstva.

V tejto súvislosti je dôležité vytvoriť priaznivé podmienky pre naše podniky, aby sa mohli pustiť do transformácie. Nástroje ako mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM) podporia zvýšené ambície EÚ v oblasti klímy a zabezpečia, aby opatrenia v oblasti klímy neboli marené premiestňovaním výroby do krajín s menej ambicióznymi politikami v oblasti klímy. Prispejem k rozvoju ďalšej etapy v rámci tohto prechodu, ktorej súčasťou bude návrh na zakotvenie cieľa zníženia čistých emisií o 90 % do roku 2040 do nášho európskeho právneho predpisu v oblasti klímy. Zabezpečenie konkurencieschopnosti a spravodlivej transformácie nám umožní dosiahnuť cieľ na rok 2040. Takisto budem presadzovať európsky plán adaptácie na zmenu klímy v súlade s politickými usmerneniami zvolenej predsedníčky a v nadväznosti na našu prácu v oblasti odolnosti proti zmene klímy, pripravenosti a riadenia rizík. Naše úsilie zmierňovať zmenu klímy a zároveň sa jej prispôbovať a pripravovať na ňu nám poskytuje príležitosti stať sa ekonomickými priekopníkmi. Preto spolu s výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu a v spojení s ďalšími príslušnými komisármi vypracujem dohodu o čistom priemysle so zameraním na dekarbonizáciu, čisté technológie a stimulovanie investícií.

Som pevne presvedčený, že zdaňovanie zohráva kľúčovú úlohu pri podpore konkurencieschopnosti, prosperity a spravodlivosti a pri realizácii dvojakej transformácie. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem sa snažiť hľadať spôsoby, ako by mohli naše daňové systémy tieto ciele podporiť. Usiloval by som sa najmä o zdaňovanie energie a daňové opatrenia, ktoré motivujú k využívaniu čistých technológií, a preskúmal by som možnosti ďalšej ekologizácie systémov DPH. Spravodlivosť v oblasti zdaňovania závisí aj od boja proti daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Preto by som sa usiloval o to, aby si Európa v tejto oblasti zachovala najvyššiu úroveň ambícií. Ako doplnok k nášmu domácejmu úsiliu by som spolupracoval s členskými štátmi na vykonávaní globálnej dohody o medzinárodnej daňovej reforme.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem poctený a hrdý na to, že sa stanem súčasťou kolégia pod vedením predsedníčky Komisie, ktorá sa v roku 2019 stala historicky prvou ženou na tejto pozícii. Počas celej svojej profesionálnej kariéry som podporoval rodovú rovnosť, a to aj tak, že som zabezpečil, aby moje vlastné tímy boli rodovo vyvážené. Rozmanitosť však ide nad rámec rodovej rovnosti. Rozmanité tímy dosahujú najlepšie výsledky, a preto budem podporovať rozmanitosť tam, kde to bude možné. Ako otec si hlboko uvedomujem, že súčasťou mojej zodpovednosti ako rodiča, ale aj vo verejnej službe je zabezpečiť, aby deti zdedili kontinent a planétu, kde môžu prosperovať a hľadať šťastie. Preto musí byť vypočutý ich hlas. V rámci svojej súčasnej funkcie som v pravidelnom kontakte s mladými ľuďmi v oblasti klimatických politik, či už ide o ambasádorov klimatického paktu, mladých poľnohospodárov alebo mladých ľudí, ktorí podporujú určitú konkrétnu vec, aby som sa uistil, že sa zohľadnia aj ich názory. Som odhodlaný pokračovať v tomto začleňovaní názorov mladých ľudí prostredníctvom dialógov s mládežou, ktoré s potešením začnem organizovať už počas prvých 100 dní mandátu.

Ako potvrdený komisár by som konal v plnom súlade s literou a duchom zmlúv a s kódexom správania komisárov. Nebudem prijímať pokyny od žiadnej vlády ani iného subjektu a vždy budem konať v európskom záujme. Ak by nastala akákoľvek situácia, ktorá by mohla viesť ku konfliktu záujmov, alebo ak by moja nestrannosť mohla byť spochybnená, okamžite by som o tom informoval predsedníčku. Moje vyhlásenie o záujmoch je verejné a úplné a zaväzujem sa zabezpečiť jeho aktualizáciu, ak sa zmení moja osobná situácia.

2. Riadenie úradu a spolupráca s Európskym parlamentom

Môžete sa zaviazat', že budete Parlament riadne informovať o svojej činnosti, ako aj o činnosti svojich útvarov? V čom podľa Vás spočíva Vaša zodpovednosť voči Parlamentu?

Áké konkrétne záväzky ste pripravený prijať, pokiaľ ide o Vašu spoluprácu s Parlamentom a prítomnosť v Parlamente, či už vo výboroch, alebo v pléne, ako aj o transparentnosť, spoluprácu a účinné opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti týkajúce sa legislatívnych iniciatív? Ste v súvislosti

s plánovanými iniciatívami alebo prebiehajúcimi postupmi pripravený včas poskytovať Parlamentu informácie a dokumenty rovnako ako Rade?

Keďže aj v súčasnej funkcii komisára pre oblasť klímy úzko spolupracujem s Európskym parlamentom, mám bezprostrednú skúsenosť s vedením, odbornosťou a odhodlaním Európskeho parlamentu plniť náš akčný program v oblasti klímy na rok 2050. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, opätovne sa zaviažem spolupracovať s Parlamentom a plne rešpektovať jeho inštitucionálnu úlohu a práva v oblasti klímy, nulovej bilancie emisií, čistého rastu a zdaňovania. Takisto by som zabezpečil, aby útvary, za ktoré som zodpovedný, uplatňovali rovnaký duch spolupráce a rešpektu voči úlohe Parlamentu v príslušných oblastiach politiky.

Pod vedením predsedníčky by som úzko spolupracoval so všetkými členmi kolégia. V záujme zabezpečenia úplnej súdržnosti a konzistentnosti našej práce bude pre mňa kľúčová úzka spolupráca s výkonnou podpredsedníčkou pre čistú, spravodlivú a konkurencieschopnú transformáciu a výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu, rovnako ako spolupráca s ostatnými komisármi, a to aj v oblasti finančných služieb, životného prostredia a odolnosti vodných zdrojov, poľnohospodárstva, energetiky, dopravy, obchodu, ale aj zjednodušenia legislatívy.

Vždy som pevne zastával názor, že pri práci na plnení spoločných cieľov a zabezpečení úspešných výsledkov je v čo najväčšej možnej miere potrebný pravidelný dialóg, spolupráca, vzájomná dôvera a transparentnosť. Plne sa zaväzujem spolupracovať v dobrej viere s Európskym parlamentom v súlade s rámcovou dohodou. Týka sa to Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (ENVI), Výboru pre hospodárske a menové veci (ECON) a jeho Podvýboru pre daňové otázky (FISC), Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) a všetkých ostatných výborov so záujmom o klímu, nulovú bilanciu emisií, čistý rast a zdaňovanie, ako aj potreby dialógu.

Na základe vlastných skúseností s mnohými rôznymi priamymi kontaktmi s Parlamentom považujem túto interakciu nielen za inštitucionálnu povinnosť, ale aj za základný kameň našich vzťahov a základ pre úspešnú tvorbu a vykonávanie politik. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem sa naďalej zúčastňovať na parlamentných rozpravách a spolupracovať s Parlamentom a jeho poslancami v rôznych formátoch v oblastiach, za ktoré som zodpovedný. Som odhodlaný plniť úlohu Komisie v rámci legislatívneho procesu, a to aj na zasadnutiach dialógu medzi Parlamentom, Radou a Komisiou, a zároveň plne dodržiavať Medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva a rámcovú dohodu medzi našimi dvoma inštitúciami. Ako nestranný sprostredkovateľ budem s Parlamentom a Radou zaobchádzať rovnako a podľa toho poskytovať informácie a dokumenty, pričom budem rešpektovať ich inštitucionálne práva a povinnosti vyplývajúce zo zmlúv EÚ.

V súlade s rámcovou dohodou som tiež odhodlaný urobiť všetko, čo je v mojich silách, aby odpovede na uznesenia Európskeho parlamentu, ktoré sa týkajú môjho portfólia, boli doručené do troch mesiacov. Zvolená predsedníčka sa vo svojich politických usmerneniach zaviazala ešte viac posilniť spoluprácu Komisie pri uzneseniach Parlamentu podľa článku 225, a to tak, že sa komisári budú zúčastňovať na štruktúrovaných dialógoch o týchto uzneseniach s parlamentnými výbormi. Som odhodlaný zabezpečiť tento dialóg v oblastiach, za ktoré som zodpovedný. Ako som už preukázal prostredníctvom svojich rozmanitých formálnych a neformálnych interakcií s Parlamentom, naďalej by som sa zúčastňoval na stretnutiach, prijímal listy a otázky poslancov Parlamentu podľa svojich najlepších schopností a čo najrýchlejšie. Pre mňa osobne, ale aj pre úspech našej práce bolo dôležité, že som pred rokovaniami na konferencii COP28 a počas nich, ako aj v súvislosti so všetkými ostatnými témami, za ktoré som zodpovedný, aktívne spolupracoval s celým politickým spektrom Európskeho parlamentu a budem v tom aj pokračovať. Budem monitorovať presadzovanie a vykonávanie politik, ktoré patria do mojej oblasti pôsobnosti, a budem o tom informovať príslušné zodpovedné parlamentné výbory.

Vďaka svojim skúsenostiam, ktoré som získal ako zvolený poslanec holandského senátu v rokoch 2011 až 2017 a neskôr vo funkciách ministra financií, ministra zahraničných vecí a podpredsedu vlády a teraz ako európskeho komisára, si veľmi dobre uvedomujem význam dobrých pracovných vzťahov a pravidelných kontaktov. Preto som vždy kládol dôraz na to, aby som aktívne oslovoval poslancov Parlamentu, budoval dôveru a spolupracoval na dosiahnutí širokej podpory. Podľa mojich doterajších pracovných skúseností to pomohlo priniesť riešenia nielen v rámci bežných legislatívnych procesov, ale umožnilo to vybudovať potrebnú dôveru a rešpekt, ktoré sú potrebné najmä v časoch naliehavosti alebo významných politických rozhodnutí, ako je riešenie pandémie COVID-19, poskytovanie podpory Ukrajine a riešenie dôsledkov ruskej útočnej vojny.

Ak by som bol potvrdený vo funkcii komisára, očakávam, že prídu aj okamihy, keď bude náročné nájsť riešenia a dosiahnuť dohodu. No práve počas takýchto momentov v politike môže otvorená, dôveryhodná a úctivá výmena názorov pomôcť nájsť spoločnú reč. Moje dvere boli a vždy zostanú otvorené a som rád, že mnohí z vás si tento záväzok, ktorý som vám dal pred rokom, úspešne overili.

Pod heslom spolupráce pre Európu a priblíženia sa občanom Európy sa zvolená predsedníčka so svojim novým kolégiom pustila do práce na vytvorení Komisie, ktorá bude viac prítomná v teréne, a to častejšie a vo viacerých regiónoch. S týmto programom sa plne stotožňujem. Európsky parlament ako jediná inštitúcia priamo volená občanmi zo všetkých 27 členských štátov predstavuje tento jedinečný hlas. Som odhodlaný pravidelne navštevovať členské štáty a vždy, keď to bude možné, som pripravený ísť priamo do miest, dedín, vidieckych a odľahlých oblastí, aby som sa stretával s občanmi a spoločne s vami diskutoval o ich potrebách a cieľoch. V mojich predošlých funkciách vo verejnej službe a v súčasnosti vo funkcii európskeho komisára patrili takéto stretnutia medzi tie najobohacujúcejšie, na ktoré sa vždy veľmi teším.

Dialóg, rešpekt a duch čestnej spolupráce sú pre mňa kľúčom k službe vo verejnom záujme. Zaväzujem sa k nim pri svojej spolupráci s vami v oblasti klímy, nulovej bilancie emisií, čistého rastu, zdaňovania a ďalších oblastí.

Otázky Výboru pre hospodárske a menové veci

Zdaňovanie právnických osôb a boj proti daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam

3. Ako plánujete podporiť konkurencieschopnosť v EÚ prostredníctvom daňových politík, znížiť náklady na dodržiavanie daňových predpisov a daňové zaťaženie najmä pre menšie spoločnosti a zároveň pokračovať v boji proti daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam? Akú stratégiu máte na mysli na prekonanie jednomyselnosti v Rade pri prijímaní spoločných iniciatív EÚ v oblasti zdaňovania právnických osôb, ako sú DEBRA, HOT a BEFIT, a návrhov proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, ako je boj proti zneužívaniu schránkových spoločností v rámci EÚ? Predložíte návrh na zabezpečenie toho, aby sa digitálne aktíva a meny nestali prostriedkom na daňové úniky alebo vyhýbanie sa daňovým povinnostiam?

Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, pripravím iniciatívy EÚ v oblasti daní, ktoré zohrajú kľúčovú úlohu pri podpore európskej konkurencieschopnosti, prosperity a sociálnej spravodlivosti.

Udržateľná prosperita a konkurencieschopnosť Európy stoja v popredí záujmu politického programu Európskej komisie na nasledujúce roky. Na ich dosiahnutie by sa v Európe malo zjednodušiť a zrýchliť podnikanie, a to najmä v prípade MSP. Práve preto bude mať každý komisár za úlohu znižovať administratívne zaťaženie a presadzovať zjednodušovanie. Tento program plánujem podporiť tým, že uprednostním úsilie potrebné na zjednodušenie a konsolidáciu existujúcich pravidiel EÚ v oblasti zdaňovania právnických osôb. Riadne fungujúci vnútorný trh je kľúčom k našej konkurencieschopnosti a má zásadný význam pre udržanie kroku s vývojom konkurenčných svetových trhov. Na tento účel bude dôležité zaoberať sa v prípade potreby roztrieštenosťou právnych predpisov v oblasti dane z príjmov právnických osôb v EÚ. V súlade so svojim poverovacím listom budem ďalej pracovať na reforme zdaňovania právnických osôb s cieľom zjednodušiť legislatívny rámec, odstrániť prekážky obmedzujúce schopnosť našich podnikov rozširovať sa a čo najlepšie využívať vnútorný trh.

Prácu začnem stresovým testovaním súčasného *acquis* EÚ v oblasti daní s cieľom identifikovať a riešiť nezrovnalosti, napríklad prekrývanie, rozpory alebo zastarané pravidlá, okrem iného vykonaním hodnotení existujúcich právnych predpisov s cieľom otestovať účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridanú hodnotu súčasných smerníc o priamych daniach. Komisia už začala hodnotenia dvoch smerníc v oblasti priamych daní, a to smernice o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a smernice o administratívnej spolupráci v oblasti daní. Toto hodnotenie bude súčasťou širšieho programu na vnesenie poriadku do *acquis* EÚ v oblasti priamych daní, kde je to potrebné, a väčšieho zjednodušenia a zníženia zaťaženia v súlade so záväzkom predsedníčky znížiť oznamovacie povinnosti najmenej o 25 % a v prípade MSP z EÚ o 35 %. Toto preskúmanie smerníc umožní identifikovať nielen prípadné prekrývanie, ale aj nedostatky a oblasti, v ktorých by právnym predpisom mohla prospieť zrozumiteľnejšia štylizácia alebo posilnenie ustanovení.

Lepšie fungovanie vnútorného trhu spočíva aj vo vytvorení rámca daňového prostredia, ktoré bude odolné proti daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Keďže technológie a okolnosti sa neustále menia a ponúkajú nové príležitosti na vyhýbanie sa povinnostiam a úniky, chcem sa ďalej zameriavať na kontrolu vykonávania a presadzovania právnych predpisov EÚ v oblasti priamych daní. Historický míľnik predstavuje globálna dohoda o medzinárodnej daňovej reforme, ktorou sa zavádza celosvetová minimálna efektívna sadzba dane pre veľké skupiny spoločností. Popri zbere daňových informácií je zásadné odstránenie alebo zmiernenie daňových medzier. V tejto súvislosti EÚ môže podporovať daňové orgány prostredníctvom výmeny najlepších postupov a vypracovaním prísnych metodík na výpočet daňových medzier.

Problematickým prvkom tvorby daňovej politiky EÚ je mimoriadny legislatívny postup, ktorý si vyžaduje jednomyseľnú dohodu medzi členskými štátmi. Pre členské štáty je naďalej dôležitý, pretože im umožňuje zachovať si zvrchovanosť v oblastiach, ktoré priamo ovplyvňujú ich hospodárstva a rozpočty. Tým možno vysvetliť neochotu členských štátov zmeniť spôsob rozhodovania Rady o daňových záležitostiach na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, vyviniem maximálne úsilie o dosiahnutie ďalších výsledkov týkajúcich sa návrhov v oblasti zdaňovania právnických osôb, a to prostredníctvom vhodnej interakcie so všetkými členskými štátmi.

Treba pripomenúť, že počas funkčného obdobia predchádzajúcej Komisie členské štáty jednomyseľne schválili niekoľko kľúčových návrhov v oblasti priamych daní, vrátane smerníc o administratívnej spolupráci v oblasti daní DAC 7 (digitálne platformy) a DAC 8 (transakcie s kryptoaktívami), smernice o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín v Únii (druhý pilier) a najnovšie smernice o rýchlejšej a bezpečnejšej úľave pri nadmerných zrážkových daniach (FASTER).

O návrhu na riešenie zvýhodňovania dlhu pri zdaňovaní právnických osôb (DEBRA) sa v Rade aktívne nerokovalo od roku 2022. Preskúvam ochotu členských štátov opätovne posúdiť túto iniciatívu so zreteľom na hlavný program v oblasti konkurencieschopnosti pre nové funkčné obdobie a ambície vytvoriť úniu úspor a investícií. Okrem toho sa budem naďalej snažiť hľadať inovátné riešenia pre súdržný daňový rámec pre finančný sektor EÚ s cieľom podporiť ďalšiu integráciu finančného sektora, uľahčiť cezhraničné operácie a podporiť digitalizáciu a inovácie. Komisia už iniciovala štúdiu skúmajúcu možné spôsoby zdanenia finančného sektora.

Návrh smernice o iniciatíve Podnikanie v Európe: rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT) predstavuje dlhodobý projekt. Vytvorenie spoločného rámca zdaňovania právnických osôb v EÚ je hlavným cieľom už dlhé roky a aj naďalej zostane prioritou. V nasledujúcich rokoch sa možno budeme musieť pozrieť na tento návrh optikou našich skúseností s druhým pilierom, ktorý už začal meniť medzinárodné daňové prostredie.

Uvedomujem si ťažkosti pri klasifikácii, oceňovaní a správe kryptoaktív. To môže predstavovať problémy pre daňové orgány, ktoré sa ich snažia spravodlivo a účinne zdaňovať. Útvary Komisie spolupracujú s členskými štátmi na uľahčení a podpore výmeny skúseností a osvedčených postupov v tejto oblasti. Smernicou o administratívnej spolupráci v oblasti daní (DAC 8) spoločne s nariadením o trhoch s kryptoaktívami, ktorým sa regulujú emitenti kryptoaktív a poskytovatelia služieb kryptoaktív, sa zvýši daňová transparentnosť transakcií s kryptoaktívami a zníži sa riziko daňových podvodov, daňových únikov a vyhýbania sa daňovým povinnostiam. Sme pripravení v prípade potreby podrobnejšie preskúmať tieto otázky.

Dohoda OECD/G20 o prvom a druhom pilieri, pokiaľ ide o inkluzívny rámec pre boj proti narúšaniu základu dane a presunu ziskov (IF)

4. Dohoda OECD o minimálnej efektívnej sadzbe dane vo výške 15 % (pilier II) zahŕňa výnimky, ktoré by mohli ponechať priestor pre agresívne daňové plánovanie. Čo urobíte na riešenie problému presunu ziskov právnických osôb a škodlivej daňovej súťaže v rámci EÚ a voči tretím krajinám vzhľadom na výnimky z globálnej daňovej dohody? Má Európska komisia v úmysle predložiť návrh v prípade, že kritické množstvo krajín neratifikuje mnohostranný dohovor k dohode o pilieri I?

Potlačenie agresívneho daňového plánovania veľkými skupinami spoločností je hlavným cieľom dohody o druhom pilieri a jasne sa odzrkadľuje v modelových pravidlách OECD a v smernici EÚ o druhom pilieri. Tieto pravidlá tvoria súčasť významnej reformy, ktorej cieľom je stanoviť spodnú hranicu konkurencie v oblasti sadzieb dane z príjmov právnických osôb zavedením minimálnej úrovne zdanenia na globálnej úrovni.

Podľa nedávnych údajov OECD [[The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit \(Globálna minimálna úroveň zdanenia a zdanenie zisku nadnárodných podnikov\) | OECD](#)] prinesie druhý pilier podľa odhadu zvýšenie príjmov vo výške 155–192 miliárd USD ročne (na základe údajov z obdobia 2017–2020). Hoci sa predpokladá, že približne dve tretiny tohto zisku budú pochádzať priamo z minimálnej dane, približne jedna tretina by mala vzniknúť nepriamo prostredníctvom zníženia presunu ziskov.

Pred piatimi rokmi by si len málokto pomyslel, že je možné dosiahnuť globálnu dohodu o zabezpečení účinnej minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných podnikov. Výnimky tvorili integrálnu súčasť dohodnutého kompromisného balíka. Cieľom výnimiek týkajúcich sa ekonomickej podstaty je zohľadniť situácie, v ktorých je riziko agresívnych praktík obmedzené z dôvodu vysokej prítomnosti ekonomickej podstaty. Táto dohoda už obsahuje trajektóriu postupného znižovania a podrobne sa o nej rokovalo.

Teraz je dôležité nabádať čo najviac jurisdikcií, aby vykonali rámec druhého piliera. Komisia sa angažuje v podpore druhého piliera na rôznych fórach (OECD, OSN atď.). Predpokladá sa, že približne 90 % dotknutých nadnárodných podnikov bude do roku 2025 podliehať novej minimálnej dani, v závislosti od jurisdikcií, ktoré tento rámec vykonali alebo oznámili jeho vykonanie. Ani to však nestačí na zachovanie integrity systému. Naopak hlavný parameter spočíva v tom, aby sa zabezpečilo, že od roku 2025 sa na základe takzvaného pravidla „zabezpečovacieho mechanizmu“ (pravidlo pre nedostatočne zdanené zisky) zahrnú daňovníci v nevykonávajúcich jurisdikciách a aby v dôsledku tohto pravidla zdaneniu podliehali nízko zdanení daňovníci. Ide o rozhodujúcu zložku rámca druhého piliera, ktorou sa môže zabezpečiť, že pravidlá negatívne neovplyvnia vykonávajúce jurisdikcie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti budem ďalej nabádať všetky zaangažované jurisdikcie, aby vykonávali pravidlá alebo aby rýchlo spolupracovali pri účinnej výmene informácií s cieľom umožniť uplatňovanie druhého piliera subjektmi, ktoré do neho vstúpili. Najdôležitejšie bude, aby sa pravidlá uplatňovali jednotne a koordinovane. K tomuto cieľu smerujú všetky nedávne snahy v OECD a inkluzívnom rámci. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, budem rokovať so všetkými významnými aktérmi, najmä Spojenými štátmi americkými. A napokon, v prípade obchádzania pravidiel, napríklad prostredníctvom nepresného či dokonca podvodného oznamovania, budú musieť členské štáty využiť svoje právomoci v oblasti posudzovania a presadzovania na zaručenie bezproblémového fungovania druhého piliera.

Zároveň by som chcel pripomenúť, že popri druhom pilieri Komisia naďalej vynakladá širšie úsilie na riešenie problému agresívneho daňového plánovania, napríklad prostredníctvom návrhu smernice UNSHELL, o ktorom Rada rokuje od roku 2021.

Pokiaľ ide o prvý pilier, uznávam naliehavú potrebu spravodlivého a účinného zdaňovania digitálneho hospodárstva. Súčasná medzinárodná daňová pravidlá boli navrhnuté pre podniky s fyzickou prítomnosťou a primerane nezachytávajú hodnotu, ktorú vytvárajú digitálne obchodné modely. Komisia dôsledne podporuje úsilie OECD uložené prostredníctvom inkluzívneho rámca OECD/G20, keďže multilaterálne riešenie je lepšie než rozširovanie vnútroštátnych riešení. Spočiatku sa k tomuto cieľu prihlásilo približne 140 jurisdikcií a aj ja osobne ho podporujem.

Mnohostranný dohovor OECD je už pripravený a diskusie o ňom boli ukončené. Teraz musíme dospieť k dohode o sume B (zjednodušenie niektorých pravidiel transferového oceňovania), aby sme mohli uvoľniť celý balík. Ide o náročnú úlohu, o čom svedčí opakované odkladanie uzavretia tejto dohody. Vzhľadom na to, čo sa už dosiahlo, som však presvedčený, že nejde o nemožnú úlohu.

Som naďalej plne odhodlaný presadzovať mnohostranný prístup k zdaňovaniu digitálneho hospodárstva. Zabezpečenie rýchleho a koordinovaného riešenia v rámci prvého piliera by bolo v záujme celosvetového spoločenstva. Útvary Komisie zodpovedné za zdaňovanie zohrávajú aktívnu úlohu pri rokovaní o budúcom rámcovom dohovore OSN o medzinárodnej daňovej spolupráci, ktorý bude s najväčšou pravdepodobnosťou mať široký rozsah pôsobnosti.

A napokon by sa nemalo zabúdať na zásadnú prácu vykonanú skupinou pre kódex správania v oblasti zdaňovania podnikov v súvislosti so zoznamom EÚ obsahujúcim nespupracujúce jurisdikcie, v ktorom sa odráža ambícia Komisie podporovať medzinárodné normy dobrej správy v daňových záležitostiach na celosvetovej úrovni. Vďaka tomuto pracovnému zameraniu bolo zmenených alebo zrušených 160 škodlivých daňových režimov vo viac ako 60 krajinách. Komisia preberá vedúcu úlohu pri navrhovaní zmien kritérií EÚ na zaradenie do zoznamu, ktoré sa musia ďalej vyvíjať, aby sa prispôbili novým výzvam. Uvedomujem si potrebu naďalej bojovať proti zneužívaniu daňového systému a som pripravený pracovať na väčšej globálnej koordinácii v tejto oblasti.

Environmentálne zdaňovanie

5. Pokiaľ ide o Vaše portfólio v oblasti klímy a zdaňovania, ako budete využívať zdaňovanie na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a aké iniciatívy zavediete na posúdenie politik v oblasti energetickej dane? Predložte nový návrh smernice o zdaňovaní energie, v ktorom sa zohľadnia návrhy Draghiho správy? Ako plánujete zosúladiť cieľ zníženia emisií o 90 % do roku 2040 v rámci súčasných rokovaní Rady o revízii smernice o zdaňovaní energie? Navrhnete počas tohto mandátu opatrenia na účinnejšie zdaňovanie leteckej a námornej dopravy?

Som jednoznačne presvedčený o tom, že zdaňovanie je kľúčový nástroj na dosahovanie cieľov v oblasti klímy. Má potenciál fungovať ako katalyzátor transformácie, ktorý stimuluje jednotlivcov a podniky, aby prijímali udržateľnejšie rozhodnutia. Environmentálne dane v EÚ však v súčasnosti nie sú harmonizované, čo má za

následok zmätok v oblasti environmentálneho zdaňovania a zdaňovania uhlíka v jednotlivých členských štátoch. Táto nedostatočná súdržnosť vytvára nedorozumenia a oslabuje účinnosť našich politík v oblasti zmeny klímy. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára pre dane a klímu, budem mať dobrú pozíciu na to, aby som čo najlepšie využil dostupné nástroje a zabezpečil súlad medzi daňovou politikou a cieľmi v oblasti klímy. Pri riešení tohto problému sa budem snažiť zapájať do diskusií s členskými štátmi o vyváženejšom a súdržnejšom prístupe k environmentálnemu zdaňovaniu. Spoločne môžeme vytvoriť vyrovnanejšie podmienky a zabezpečiť, aby boli všetky členské štáty v súlade s našimi spoločnými politikami v oblasti zmeny klímy a životného prostredia. Existuje napríklad priestor na lepšie využívanie environmentálnych daní na dôsledné uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“.

Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny v EÚ zahŕňa dane, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice o zdaňovaní energie. V Draghiho správe sa poukazuje na to, že energetické dane sú súčasťou širšieho systému poplatkov, odvodov a sieťových nákladov. Dobre si uvedomujem, aký dosah majú ceny energie na konkurencieschopnosť priemyslu v EÚ, a znepokojuje ma ich dosah na podniky a domácnosti. Budem uvažovať o odporúčaníach Draghiho správy, a to aj o riešeníach založených na spolupráci medzi členskými štátmi s cieľom posilniť vnútorný trh a zabezpečiť, aby dane, poplatky a odvody nemali negatívny vplyv na ceny energie ani na konkurencieschopnosť priemyslu v EÚ, a zároveň spoločne s komisárom pre energetiku a bývanie budem podporovať ciele v oblasti prechodu na čistú energiu.

Cieľom navrhovanej revízie smernice o zdaňovaní energie, poslednej časti balíka „Fit for 55“, ktorá ešte nebola prijatá a v súčasnosti sa o nej rokuje v Rade a Európskom parlamente, je modernizácia tohto rámca jeho zladením s cieľmi EÚ v oblasti klímy a energetiky. Jedným z kľúčových aspektov je zavedenie klasifikačného systému, podľa ktorého sa výrobky spôsobujúce väčšie znečistenie zdaňujú vyššou sadzbou, čím sa podporuje používanie čistejšej energie, a zavedenie nových výrobkov, ako je amoniak a vodík. Na ďalšiu podporu využívania elektriny by členské štáty mohli znížiť sadzbu dane za elektrinu dodávanú do elektrických vozidiel, lietadiel alebo plavidiel (pri brehu) na nulu. Revíziou sa aktualizuje aj štruktúra sadzieb dane, zúži sa rozsah vnútroštátnych oslobodení od dane a výnimiek umožňujúcich zníženie pod úroveň minimálnych sadzieb dane a zabezpečí sa vyššia harmonizácia v celej EÚ, pričom sa zachová schopnosť členských štátov vytvárať príjem. Revíziou smernice o zdaňovaní energie sa podporí EÚ pri dosahovaní jej cieľov v oblasti znižovania emisií tým, že sa ňou podporí využívanie udržateľnejších alebo obnoviteľných palív, pričom sa podporí konkurencieschopný, sociálne spravodlivý a udržateľný rast v EÚ. Energetická kríza zvýraznila závislosť EÚ od fosílnych palív z tretích krajín. Revidovaná smernica o zdaňovaní energie bude hrať zásadnú úlohu pri podpore prechodu od týchto dovážaných zdrojov energie k energii, ktorú možno vyrábať v EÚ, ako je energia z obnoviteľných zdrojov, vďaka čomu bude EÚ menej zraniteľná voči otrasom na medzinárodných trhoch spojených s dodávkami z tretích krajín a zníži sa jej závislosť od vonkajších zdrojov energie.

Komisia bude ďalej spolupracovať s Radou na dosiahnutí kompromisu, pričom sa bude usilovať o zabezpečenie vysokej úrovne ambícií. Prijatie revidovanej smernice o zdaňovaní energie môže prispieť k dosiahnutiu cieľa čistého zníženia emisií o 90 % do roku 2040.

Pokiaľ ide o zdaňovanie v odvetviach leteckej a námornej dopravy, nebudem zakrývať, akú dôležitosť prikladám opatreniam v týchto odvetviach. Na zachovanie konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva ako celku musíme do plnenia našich globálnych cieľov v oblasti znižovania emisií zapojiť všetky odvetvia. V opačnom prípade bude záťaž pre subjekty, ktoré nie sú od tejto dane oslobodené, príliš vysoká. Cieľom návrhu revízie smernice o zdaňovaní energie je odstránenie povinnej výnimky vzťahujúcej sa na letecké a lodné palivá. Vďaka tejto zmene by malo byť možné rozlišovať sadzby dane pre jednotlivé palivá podľa ich environmentálnych vlastností. Zvýhodnili by sa tým udržateľné letecké palivá a udržateľné a vyspelé palivá pre lode voči fosílnym palivám a pomohlo by to zvýšiť investície do výroby a dodávok udržateľných palív v doprave v Európe. To sa v prípade niektorých členských štátov ukázalo ako politicky citlivá téma. Je absolútne nevyhnutné zaviesť opatrenia na medzinárodnej úrovni. V odvetví leteckej dopravy Komisia dôrazne podporuje iniciatívy, ako je osobitná skupina pre globálne solidárne poplatky z ceny letenky a systém kompenzácie emisií CO₂ pre medzinárodnú leteckú dopravu, pod záštitou Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ďalej len „ICAO“). Očakávame, že ICAO zavedie systém pokrývajúci lety mimo EHP, ktorým sa zabezpečí účinné zníženie emisií. Preto treba venovať osobitnú pozornosť chystanému zhromaždeniu organizácie ICAO v roku 2025. V opačnom prípade by Komisia mala navrhnúť rozšírenie systému EU ETS aj na odlety, ako sa už uvádza v práve EÚ, s cieľom zaručiť, aby k cieľom klimatickej neutrality v roku 2050 prispeli všetky hospodárske odvetvia. Komisia okrem toho podporuje prijatie ambiciózneho mechanizmu stanovovania cien skleníkových plynov pre odvetvie námornej dopravy pod záštitou Medzinárodnej námornej organizácie (ďalej len „IMO“). Zároveň sa v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ďalej len „EU ETS“) už teraz stanovuje cena za emisie CO₂ z leteckej a námornej dopravy, pričom sa rieši aj riziko vyhýbania sa povinnostiam.

V oblasti osobnej dopravy je v súčasnosti rozšírené uplatňovanie nulových sadzieb DPH, najmä v prípade medzinárodnej leteckej a námornej dopravy, a to bez ohľadu na ich vplyv na životné prostredie. Hoci uznávam potrebu zladiť udržateľnú dopravu s dopravnou prepojenosťou a cenovou dostupnosťou, zdanenie odvetvia leteckej dopravy je súčasťou širších úvah o budúcnosti DPH, ktoré začala Komisia. Táto diskusia zahŕňa aj osobitné úpravy DPH vrátane úprav týkajúcich sa cestovných agentúr a prevádzkovateľov osobnej dopravy, ako zdôrazňuje Enrico Letta vo svojej správe o jednotnom trhu.

Ako doplnok k úsiliu o dekarbonizáciu priemyslu tu zároveň existuje priestor na lepšie využitie nástrojov daňovej politiky v boji proti strate biodiverzity a zhoršovaniu životného prostredia. Relatívne slabý pokrok v environmentálnom zdaňovaní znamená, že spotrebitelia v súčasnosti nakupujú príliš veľa znečisťujúcich výrobkov a neprechádzajú na čistejšie alternatívy, ako sú recyklované výrobky, v prípadoch, keď by to bolo ekonomicky výhodné a spoločensky žiaduce. Podobne sa môže stať, že podniky s čistými technológiami nezískajú financovanie, zatiaľ čo znečisťujúce podniky využívajú neefektívne nízke kapitálové náklady. Útvary Komisie pracujú na identifikácii nedostatkov v politikách. Je preto priskoro rozhodnúť sa pre konkrétne politické nástroje (či už by šlo o právne nezáväznú opatrenia, ako sú odporúčania, alebo o ambicióznejšie opatrenia, napríklad zavedenie minimálnej sadzby environmentálnych daní v EÚ iných ako energetické dane), môžem sa však zaviazat', že v záujme komplexnejšieho riešenia environmentálnych otázok budem rozhodnejšie presadzovať trhové opatrenia.

Celkovo možno konštatovať, že zdaňovanie bude zohrávať kľúčovú úlohu pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti klímy. Budem úzko spolupracovať s Vami, s útvarmi Komisie a členskými štátmi na dosiahnutí rovnováhy, v ktorej sa budú odrážať naše environmentálne ambície, ako aj hospodárske potreby našich občanov, a súčasne sa zabezpečí konkurencieschopnosť nášho priemyslu.

Otázky Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

6. Čo urobíte v rámci diplomacie EÚ v oblasti zmeny klímy, aby ste zabezpečili spoločné úsilie všetkých strán, najmä veľkých a rozvíjajúcich sa hospodárstiev, o zintenzívnenie opatrení na dosiahnutie dlhodobého cieľa Parížskej dohody? Aké sú Vaše priority pre konferenciu COP29? Aké konkrétne opatrenia navrhnete v nadväznosti na dohodu o prechode od fosilných palív v odvetví energetiky dosiahnutú na konferencii COP28? Podľa Vášho poverovacieho listu vytvoríte rámec EÚ na postupné zrušenie dotácií na fosilne palivá. Ako plánujete sfunkčnit' tento rámec s cieľom splniť požiadavku stanovenú v 8. environmentálnom akčnom pláne a zároveň zabezpečiť energetickú bezpečnosť a znížiť závislosť?

Hlavným cieľom **diplomacie EÚ v oblasti klímy** je podnietiť ambície a investície. Chceme povzbudiť naše partnerské krajiny, aby stanovovali a dosahovali ambiciózne ciele v oblasti klímy, ktoré by boli v súlade s cieľmi Parížskej dohody. Vďaka nášmu vlastnému úspešnému úsiliu o zníženie emisií produkuje EÚ v súčasnosti len 6 % celosvetových emisií. V záujme ochrany našej klímy a planéty má zásadný význam riešenie tých zvyšných 94 %. Nadchádzajúca aktualizácia vnútroštátne stanovených príspevkov jednotlivých krajín bude mať zásadný význam pri plnení konsenzu dosiahnutého na konferencii COP28 v Spojených arabských emirátoch a globálneho hodnotenia dohodnutého v Dubaji. Pokiaľ ide o konferenciu COP30 v Brazílii a ďalšie obdobie, s pomocou ďalších členov kolégia sa budem podieľať na stanovení našej globálnej vízie v oblasti klímy a energetiky.

Konkrétne budem presadzovať stanovovanie cien uhlíka ako nevyhnutný prvok širšieho súboru politík na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody. To môže vytvoriť trhové podmienky, ktoré posilnia ekonomické zdôvodnenie projektov v oblasti dekarbonizácie a urýchlia transformáciu, pričom zároveň vytvoria príjmy, ktoré možno opätovne investovať do dekarbonizácie a transformácie. Globálne stanovovanie cien uhlíka takisto pomôže vytvoriť rovnaké podmienky pre podniky. Systém EÚ na obchodovanie s emisiami je vzorom pre množstvo systémov aspirujúcich na stanovovanie cien uhlíka. Od svojho zavedenia v roku 2005 prispel k zníženiu emisií skleníkových plynov o vyše 47 % v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje. Chceme sa podeliť o svoje skúsenosti a poznatky s cieľom podnietiť ďalšie krajiny, aby vykonávali účinné politiky stanovovania cien uhlíka. Chcel by som preto posilniť náš záväzok podporovať partnerov pri zavádzaní spoľahlivého stanovovania cien uhlíka a trhov s uhlíkom v rámci širšieho súboru politík v oblasti klímy a energetiky, a to na základe existujúcej spolupráce. Nedávno vytvorená **Osobitná skupina pre diplomáciu v oblasti medzinárodného stanovovania cien uhlíka a trhov s uhlíkom**, ktorú som založil, môže zmeniť situáciu, pokiaľ ide o už spomenutých 94 % emisií. Podobne ako v prípade EÚ by stanovovanie cien uhlíka mohlo byť najúčinnnejším opatrením, ktoré naši partneri môžu prijať. Záujem existuje, keďže čoraz viac krajín vrátane väčšiny krajín skupiny G20 vykonáva alebo skúma politiky stanovovania cien uhlíka, a to aj v reakcii na mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach. V súčasnosti už existuje 75 nástrojov na stanovovanie cien uhlíka, ktoré pokrývajú 24 % celosvetových emisií. Tieto politiky sa však často premietnu do nízkych ambícií, nízkych cien a obmedzeného pokrytia, pričom niektorí veľkí producenti

emisii stále zaostávajú.

Nevyhnutným predpokladom akýchkoľvek zmysluplných rozhovorov s ďalšími významnými a novými producentmi emisií je príklad a úspech opatrení EÚ v oblasti klímy. **Medzinárodná dôveryhodnosť EÚ spočíva v našich domácich opatreniach** vrátane opatrení balíka „Fit for 55“, ako aj vo vízií, ktorú sme predložili v odporúčaní do roku 2040. Ak dokážeme, že tieto opatrenia fungujú, uľahčí sa tým vnútroštátny politický konsenzus v ostatných krajinách. Veľké a rozvíjajúce sa ekonomiky môžu takisto vytvoriť podporné regulačné prostredie a stimuly, aby presvedčili priemyselné odvetvia a občanov k zrýchleniu zelenej transformácie a podnietili udržateľné investičné rozhodnutia. My takéto opatrenia podporujeme na všetkých politických úrovniach v spolupráci s mnohými krajinami zo skupín G7 a G20, ako aj v rámci dvojstranných zelených aliancií, zelených partnerstiev, dialógov na vysokej úrovni, partnerstiev pre spravodlivú energetickú transformáciu a budúcich partnerstiev pre čistý obchod a investície. Využívame aj viacstranné procesy, ako je program skupiny G7 v oblasti dekarbonizácie, klimatický klub a ministerská skupina pre čistú energiu. Naďalej budeme pomáhať partnerom, a to aj finančne, pri skúmaní uskutočniteľnosti konkrétnych riešení prispôbených ich špecifickým podmienkam. A napokon, aktívne využívame aj susedskú politiku, obchodnú politiku a medzinárodné partnerstvá spôsobom podporujúcim zelenú transformáciu. Popri tom musíme pokračovať v podpore krajín a spoločenstiev, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči zmene klímy a ktoré len málo prispievajú k súčasným celosvetovým emisiám. Je to aj v našom vlastnom záujme: vo vysoko prepojenom svete môže adaptácia na zmenu klímy a budovanie odolnosti proti zmene klímy pomôcť zvládať riziká narušenia obchodných trás a svetových dodávateľských reťazcov (vrátane potravinových dodávateľských reťazcov) a prispievať k bezpečnosti, odolnosti a stabilite EÚ.

Mojimi **prioritami na konferenciu COP29** dohodnutými s členskými štátmi na zasadnutí Rady pre hospodárske a finančné záležitosti 8. októbra a v záveroch Rady pre životné prostredie o konferencii COP29 zo 14. októbra sú: i) dosiahnuť ambiciózny a dosiahnuteľný výsledok nového spoločného kvantifikovaného cieľa financovania opatrení v oblasti zmeny klímy; ii) uzavrieť rokovania o usmerneniach na uvedenie článku 6 Parížskej dohody o medzinárodných trhoch s uhlíkom do praxe; iii) opätovne potvrdiť globálny záväzok vykonávať konsenzus dosiahnutý v Spojených arabských emirátoch a položiť základy pre ďalšie kolo vnútroštátne stanovených príspevkov; iv) zintenzívniť opatrenia na adaptáciu na účinky zmeny klímy a v) vyzvať všetky strany, aby do konca tohto roka predložili prvé dvojročné správy o transparentnosti.

Pokiaľ ide o **opatrenia nadväzujúce na COP28**, budem našich medzinárodných partnerov, predovšetkým veľkých producentov emisií nabádať, aby v roku 2025 predložili ambiciózne vnútroštátne stanovené príspevky, ktoré budú vychádzať z výsledkov globálneho hodnotenia energetickej transformácie. Prispôbim našu politickú, technickú a finančnú podporu tak, aby podporovala prechod rozvojových krajín na čistú energiu a ambicióznou dekarbonizáciu ich priemyslu.

Pokiaľ ide o **dotácie na fosilné palivá**, kľúčovým opatrením, ktorým by sa tieto dotácie mohli jednotným spôsobom znížiť, je dohoda o preskúmaní smernice o zdaňovaní energie. Budem preto aj naďalej spolupracovať s členskými štátmi na tom, aby sme rýchlo našli spoločný základ na dosiahnutie zhody. Okrem toho budem s týmito členskými štátmi neúnavne pracovať, keďže právomoc ukončiť tieto dotácie majú národné vlády. Navyše sa budem usilovať o výmenu najlepších postupov a o čo najväčšiu transparentnosť v súvislosti s týmito dotáciami, čo umožní zvýšiť tlak, či už prostredníctvom vykonávania národných energetických a klimatických plánov členských štátov, alebo revízie nariadenia o riadení. K tomu však dodávam, že som splnil svoj záväzok vypracovať inventúru na úrovni EÚ, ktorý som dal pri svojom prvom vypočutí v Parlamente pred rokom, a naďalej na ňom budem pracovať spoločne s komisárom pre energetiku a bývanie. Súbežne s tým ponúka európsky semester a prípadne budúci nástroj koordinácie konkurencieschopnosti príležitosti na poskytnutie ďalších usmernení členským štátom k riešeniu tejto priority. A v neposlednom rade zavádzame ďalšie politiky, ktoré stanovujú cenu za negatívne účinky fosílnych palív, najmä nový systém EU ETS pre budovy, cestnú dopravu a ďalšie odvetvia (ETS2), spolu s novým Sociálno-klimatickým fondom na podporu osôb ohrozených energetickou a dopravnou chudobou.

Cieľom odstránenia dotácií na fosilné palivá je zvýšiť nákladovú efektívnosť prechodu od týchto palív a zjednodušiť jeho dosiahnutie. Zabezpečí sa tým energetická bezpečnosť a zníži sa závislosť, čím sa uvoľnia zdroje potrebné na investovanie do nízkouhlíkových kapacít. Pokiaľ odstránenie dotácií na fosilné palivá vyvoláva obavy, že by mohlo neprimerane ovplyvniť domácnosti s nižšími príjmami, súhlasím s tým, že táto otázka sa musí riešiť, napríklad prostredníctvom sociálnych politík členských štátov. Najefektívnejším nástrojom často býva poskytovať domácnostiam kompenzácie alebo pomoc pri prechode od fosílnych palív, a nie udržiavať dotácie na fosilné palivá.

7. Aké konkrétne opatrenia prijmete na zabezpečenie účinného a včasného vykonávania legislatívneho rámca EÚ v oblasti klímy do roku 2030 a dosiahnutia cieľov, ktoré sú v ňom stanovené? Akú úlohu má v tejto súvislosti podľa Vás Dohoda o čistom priemysle? Aký je Váš postoj k cieľenej zmene nariadenia, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre osobné automobily a dodávky, ktorá je uvedená vo Vašom poverovacom liste? Ako zabezpečíte, aby regulačné a finančné nástroje EÚ vrátane Sociálno-klimatického fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu podporovali spravodlivý prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo? Najmä pokiaľ ide o EU ETS 2, aké konkrétne opatrenia prijmete na zabezpečenie ochrany zraniteľných skupín pred zvyšovaním cien energie, a to aj monitorovaním riadneho vykonávania národných sociálno-klimatických plánov a vnútroštátnych príjmov z ETS2?

Aktualizácia **národných energetických a klimatických plánov** (NEKP) predstavuje kľúčový proces, pri ktorom členské štáty stanovujú, ako podporia včasné vykonanie balíka „Fit for 55“ a pomôžu mobilizovať potrebné investície. Zintenzívnil som kontakty s členskými štátmi, aby som zabezpečil, že svoje národné energetické a klimatické plány dokončia čo najskôr. Mám v úmysle úzko spolupracovať s členskými štátmi pri vykonávaní ich národných energetických a klimatických plánov, a to aj prostredníctvom zapojenia partnerov z priemyslu a sociálnych partnerov a organizáciou diskusií o tom, ako odstraňovať významné prekážky transformácie. Mojm cieľom bude uľahčiť spoluprácu a výmenu najlepších postupov týkajúcich sa praktických riešení s cieľom zrýchliť túto transformáciu a zároveň posilniť konkurencieschopnosť a pomáhať tým najzraniteľnejším. Európsky parlament budem nepretržite podrobne informovať prostredníctvom pravidelných výmen informácií.

Cieľ v oblasti klímy do roku 2040, v súvislosti s ktorým Komisia čoskoro predloží legislatívny návrh na cieľenú zmenu európskeho právneho predpisu v oblasti klímy, poskytne investorom väčšiu a dlhodobú istotu s cieľom podporiť rozhodnutia, ktoré sa v súčasnosti prijímajú v súvislosti s výrobnými zariadeniami, infraštruktúrou alebo zručnosťami, čím zároveň prispeje k urýchleniu opatrení a splneniu cieľov do roku 2030.

Dohoda o čistom priemysle sa zameria na posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu EÚ a zároveň urýchli dekarbonizáciu Európy. Vypracujeme súbor iniciatív na zjednodušenie administratívnych postupov na dekarbonizáciu priemyslu, zavedieme rámec na vytvorenie vedúcich trhov a mobilizujeme súkromné financovanie transformácie. Vypracujeme opatrenia týkajúce sa najmä dostupných cien energie s cieľom vyriešiť jedno z hlavných konkurenčných znevýhodnení EÚ, ako aj akt na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu zameraný na energeticky náročné priemyselné odvetvia a partnerstvá pre čistý obchod a investície, ktoré sa sústreďia na naše vzťahy s partnerskými krajinami.

Splnenie cieľa EÚ znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s rokom 1990 a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050, ktoré sú zakotvené v európskom právnom predpise v oblasti klímy, si vyžaduje ambiciózne politiky a opatrenia na zabezpečenie rýchleho a dostatočného zníženia emisií zo všetkých odvetví vrátane významného podielu emisií z budov a dopravy. V tejto súvislosti sa **emisnými normami CO₂ pre nové osobné automobily a dodávky** postupne sprísňujú ciele zníženia emisií CO₂, pričom cieľ zníženia emisií o 100 % má byť dosiahnutý v roku 2035. V politických usmerneniach sa uvádza: „*dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 si bude vyžadovať širokú škálu inovačných technológií, a to v oblastiach od mobility až po energetiku. Napríklad, cieľ klimatickej neutrality do roku 2035 pre automobily vytvára predvídateľnosť pre investorov a výrobcov. Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať technologicky neutrálny prístup, v rámci ktorého budú zohrávať úlohu e-palivá prostredníctvom cieľenej zmeny právnych predpisov v rámci plánovaného preskúmania*“. To sa ďalej potvrdzuje aj v mojom poverovacom liste. Komisia preto bude na tejto cieľenej zmene pracovať v rámci preskúmania naplánovaného na rok 2026. Táto práca sa bude zaoberať aj potrebou e-palív v ďalších odvetviach, v ktorých neexistujú žiadne iné technologické alternatívy, ako je letecká a námorná doprava, a do úvahy sa vezme ich predpokladaný nedostatok, energeticky náročný výrobný proces a predpokladané náklady.

Náš **rámec spravodlivej transformácie** musí byť pripravený na nasledujúce fázy klimatickej transformácie od súčasnosti do roku 2030 a potom do roku 2040 a neskôr. Prvou prioritou bude zabezpečiť využitie prostriedkov z nástroja NextGenerationEU a zo súčasného rozpočtu. EÚ disponuje komplexným rámcom financovania vrátane fondov politiky súdržnosti, predovšetkým Fondom na spravodlivú transformáciu a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti. Tento rámec sa ešte viac posilní zavedením Sociálno-klimatického fondu. Spoločne budeme pracovať na jednoduchšom, cieľenejšom a adresnejšom dlhodobom rozpočte, v ktorom sa budú odrážať európske strategické priority a naša ambícia stať sa Komisiou investícií. Hoci nemôžem predvídať nasledujúci viacročný finančný rámec, vítam záväzok predsedníčky, ktorý počíta s podstatným zvýšením finančných prostriedkov pre spravodlivú transformáciu. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii, postarám sa o to, aby toto zvýšenie cielilo na zraniteľných pracovníkov, podniky a občanov a na územia, ktoré v súvislosti s transformáciou čelia najväčším výzvam. Z príležitostí, ktoré ponúka transformácia, by mali mať prospech všetci a na nikoho by sa nemalo zabudnúť. Budem spolupracovať s výkonnou podpredsedníčkou pre ľudí, zručnosti a pripravenosť. Zabezpečíme,

aby Sociálno-klimatický fond ponúkal vyššie financovanie ešte pred zavedením nového systému na obchodovanie s emisiami pre odvetvie budov, cestnej dopravy a ďalšie odvetvia (ETS 2). Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi na národných sociálno-klimatických plánoch s cieľom zabezpečiť, aby sa vynaložili zdroje na podporu zraniteľných domácností, zraniteľných mikropodnikov a zraniteľných používateľov dopravy.

Pokiaľ ide o prípravu na Sociálno-klimatický fond, už od roku 2023 spoločne so špecializovanou skupinou expertov z členských štátov pracujeme na jeho rýchлом a účinnom zavedení. Desať členských štátov v súčasnosti využíva Nástroj technickej podpory Komisie, ktorý im pomáha odhadnúť vplyvy systému ETS 2, vymedziť zraniteľné skupiny a určiť individualizované opatrenia a investície pre svoje budúce plány. Budem podporovať výkonnú podpredsedníčku pre ľudí, zručnosti a pripravenosť pri informovaní Európskeho parlamentu o vykonávaní Sociálno-klimatického fondu. Príslušné výbory Európskeho parlamentu môžu v rámci tzv. sociálno-klimatického dialógu dva razy do roka vyzvať Komisiu, aby prediskutovala predložené sociálno-klimatické plány, ich posúdenie zo strany Komisie, dosahovanie míľnikov a cieľov a platby.

Pokiaľ ide o využívanie príjmov členských štátov zo systému ETS 2, budeme monitorovať, aby sa v plnom rozsahu použili na opatrenia v oblasti klímy a na sociálne opatrenia, ako sa stanovuje v revidovanej smernici o ETS.

Zintenzívnim kontakty s členskými štátmi s cieľom zistiť, ako prekonávať prekážky a ponúkať príležitosti na zabezpečenie primeranej a spravodlivej transformácie. Keď sa bude revidovať nariadenie o riadení, posilním spôsob riešenia otázok spravodlivej transformácie. Budem sa snažiť o to, aby sa spravodlivá transformácia stala pevnou súčasťou našich politík podpory dekarbonizácie, a budem spolupracovať s kolegami z Komisie, aby som zabezpečil, že spravodlivá transformácia podporí vznik kvalitných pracovných miest, a aby tovary a služby, ktoré naše MSP a domácnosti na túto transformáciu potrebujú, boli prístupné a cenovo dostupné.

8. Aké konkrétne nové opatrenia plánujete navrhnuť ako podporný rámec s cieľom pomôcť dosiahnuť nový cieľ do roku 2040 a ako navrhnete klimatickú architektúru EÚ po roku 2030 jednoduchým, spravodlivým a nákladovo efektívnym spôsobom s primeranými finančnými zdrojmi? Ako zabezpečíte, aby všetky odvetvia hospodárstva prispievali spravodlivým a vedecky podloženým spôsobom? Aký je Váš postoj k budúcnemu vývoju systému EU ETS? Aké budú Vaše konkrétne plány na dosiahnutie pokroku pri trvalom odstraňovaní uhlíka a jeho viazaní do pôdy, ako aj hĺbkovom a trvalom znižovaní emisií? Aká je Vaša pozícia k stanoveniu cieľov Únie v oblasti odstraňovania uhlíka vrátane samostatného cieľa pre trvalé odstraňovanie uhlíka v rámci cieľa do roku 2040? Aké konkrétne legislatívne a/alebo iné opatrenia a ktoré nové zdroje EÚ by ste v rámci nového európskeho plánu adaptácie na zmenu klímy chceli navrhnuť na zvýšenie odolnosti spoločnosti EÚ vrátane zraniteľných skupín, ekosystémov a hospodárstva a na lepšie prispôbenie sa klimatickým rizikám? Ako zabezpečíte, aby sa adaptácia systematicky zohľadňovala v každej odvetvovej politike EÚ?

Komisia čoskoro predloží legislatívny návrh na zakotvenie klimatického cieľa do roku 2040 do európskeho právneho predpisu v oblasti klímy. Ambiciózny cieľ do roku 2040 pôjde ruka v ruku so základnými podmienkami, ako je spravodlivá a primeraná transformácia pre ľudí, nižšie ceny energie, zlepšenie elektrizačnej sústavy atď. Dohoda o čistom priemysle bude prvou príležitosťou na riešenie základných podmienok, ktorými sa zabezpečí, že ambície v oblasti klímy možno sklbiť s konkurencieschopnosťou priemyslu.

Po schválení tohto cieľa bude Komisia schopná predložiť návrhy **rámca politiky v oblasti klímy po roku 2030**. Zabezpečím, aby EÚ pokračovala v nastavenom kurze, nadviazala na zavedený komplexný politický rámec, poučila sa z minulosti a zaistila svoju pripravenosť na rok 2040. pri našom napredovaní ku klimatickej neutralite si uvedomujeme, že k nej musia prispieť všetky odvetvia a že sú potrebné mnohé technológie. Potrebujeme jasnosť, ktorú poskytuje cieľ do roku 2040, na vymedzenie politik a poskytnutie dlhodobej istoty pre investičné rozhodnutia, čo prispeje aj k splneniu našich cieľov do roku 2030. Spolu s kolegami sa budeme snažiť o to, aby bolo možné dosiahnuť cieľ do roku 2040 prostredníctvom Dohody o čistom priemysle a aby sa zabezpečilo, že súkromné investície na naše spoločné ciele konkurencieschopného a dekarbonizovaného hospodárstva EÚ bude možné primerane využiť a znížiť ich riziko prostredníctvom európskych opatrení. Musíme investovať do ľudí, zručnosti a spravodlivej transformácie a použiť politiku v oblasti klímy na zvýšenie dobrých životných podmienok obyvateľov. Stanovovanie cien uhlíka v rámci systému EU ETS na úrovni EÚ má zásadný význam pre nákladovo efektívne opatrenie na zmiernenie zmeny klímy a ako nástroj financovania, ktorý vytvára príjmy na inovácie, ako aj na podporu opatrení, z ktorých majú prospech najzraniteľnejšie skupiny. Stručne povedané, dobre navrhnuté stanovovanie cien uhlíka rieši environmentálne, hospodárske aj sociálne ciele. Budú ho musieť sprevádzať odvetvové opatrenia, napríklad v odvetví energetiky, dopravy alebo v odvetví využívania pôdy, ako aj širší podporný politický rámec, v ktorom sa do centra pozornosti postaví potreby odvetví súvisiace s transformáciou.

Komisia postavila svoje návrhy a odporúčania politiky v oblasti klímy na dôkladnom posúdení vplyvu, ktoré je

úplne v súlade s jej požiadavkami na lepšiu právnu reguláciu. Náležite sa zohľadňujú aj odporúčania vedeckej poradnej rady pre zmenu klímy. Rád by som zdôraznil, že pri týchto analýzach sa využívajú najpokročilejšie nástroje ekonomickej analýzy, ktoré sa intenzívne využívajú aj vo vedeckej literatúre a umožňujú zohľadniť celé hospodárstvo EÚ a jednotlivé odvetvia, ako sa nedávno ukázalo v posúdení vplyvu cieľov v oblasti klímy do roku 2040, ktoré Komisia uverejnila vo februári. Tým sa zabezpečí, že politické rozhodnutia Komisie o úlohe jednotlivých odvetví vychádzajú a ďalej budú vychádzať z informácií v podrobnej analýze založenej na vedeckom prístupe, čo umožňuje navrhovať balíky politických opatrení, prostredníctvom ktorých možno dosiahnuť naše ciele nákladovo efektívne, spravodlivo a účinne. V tomto úsilí budem naďalej otvorený úprimnému a transparentnému dialógu so všetkými odvetviami v záujme vyváženého a nákladovo efektívneho dosiahnutia našich cieľov v oblasti klímy.

Pokiaľ ide konkrétne o systém EU ETS, v roku 2026 sa očakáva preskúmanie smernice o ETS a rozhodnutie o trhovej stabilizačnej rezerve. Konkrétne sa v ňom posúdi, či sa má od roku 2028 do systému EU ETS zahrnúť odpadové hospodárstvo a či, ako a kedy treba začleniť odstraňovanie uhlíka a stimulovať používanie zachyteného oxidu uhličitého vo výrobkoch, ako sú obnoviteľné palivá.

V preskúmaní z roku 2026 sa stanoví zahrnutie medzinárodných letov do systému ETS od januára 2027 a uskutočniteľnosť rozšírenia jeho pôsobnosti na námornú dopravu. Toto preskúmanie bude doplnené o hodnotenie (t. j. spätné hodnotenie založené na dôkazoch) smernice o ETS a rozhodnutia o trhovej stabilizačnej rezerve. Preskúmame aj to, či sú potrebné úpravy systému EU ETS vzhľadom na cieľ do roku 2040. Smerovanie systému EU ETS ako základného kameňa politiky EÚ v oblasti klímy je zjavné.

Nemôžem dostatočne zdôrazniť, že veľké a trvalé zníženie emisií musí zostať našou prioritou. Zároveň je prínosné poskytnutie väčšej istoty priemyselným odvetviam, pokiaľ ide o **úlohu trvalého odstraňovania uhlíka** pri dosahovaní cieľa EÚ v oblasti klímy do roku 2040. Posúdime najlepší súbor politík, ktoré v politickom rámci do roku 2040 poskytnú stimuly na znižovanie emisií, ako aj na odstraňovanie uhlíka. Na dosiahnutie čistého zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2040 o 90 % a klimatickej neutrality do roku 2050 bude potrebná efektívna politika odstraňovania uhlíka, ako sa zreteľne uvádza v oznámení a sprievodnom posúdení vplyvu. Postarám sa o to, aby do konca môjho funkčného obdobia bola táto politika zavedená, a zároveň spoločne s verejnými a súkromnými partnermi podporím počiatočnú fázu vývoja koncepcie, ktorá by sa mala časom stať jednotným európskym trhom s odstraňovaním uhlíka. Priemyselné odvetvia, poľnohospodári alebo lesní hospodári, ktorí poskytujú službu odstraňovania uhlíka, by mali byť za túto činnosť odmenení a zároveň by sa nemalo brániť úsiliu v oblasti znižovania emisií.

Čo sa týka **adaptácie na zmenu klímy**, rastúce nebezpečenstvá zmeny klímy predstavujú jedno z najväčších rizík ohrozujúcich našu bezpečnosť a prosperitu, preto musíme posilniť odolnosť EÚ proti zmene klímy a jej pripravenosť na ňu a znížiť vystavenie nášho hospodárstva a spoločnosti tomuto riziku. To si vyžaduje sústredené a intenzívnejšie úsilie na úrovni EÚ i na úrovni členských štátov. Aktuálne politiky a opatrenia nedržia tempo s vplyvmi zmeny klímy. Potrebujeme začleniť odolnosť a riadenie rizík už zo samotnej podstaty. Počítam s takým európskym plánom adaptácie na zmenu klímy, ktorý bude podporovať členské štáty a ktorým sa zabezpečí plné začlenenie klimatických rizík do všetkých politík EÚ: od poľnohospodárstva a kritickej infraštruktúry po hospodárstvo, s osobitnou pozornosťou venovanou zraniteľným skupinám. Presný rozsah pôsobnosti plánu sa stanoví v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami. Na základe európskeho posúdenia klimatických rizík a oznámenia o riadení klimatických rizík vnímam zreteľnú potrebu väčšieho zladenia prístupov medzi EÚ a členskými štátmi, ktoré by zahŕňalo dohodnuté referenčné hodnoty na posudzovanie nebezpečenstiev zmeny klímy a na stanovenie úrovne prijateľného rizika v politických a investičných rozhodnutiach. Pri každom návrhu budem pamätať na jeho dôsledky z hľadiska administratívnej záťaže. V súlade so svojim poverovacím listom posúdim potrebu budúcich právnych predpisov o odolnosti proti zmene klímy a pripravenosti na ňu, čo požadoval aj Parlament v kontexte nedávnej plenárnej diskusie a uznesenia o povodniach. Konkrétne budem dôkladne zvažovať, ako zabezpečiť, aby právne predpisy v oblastiach politiky, ktoré sú obzvlášť vystavené klimatickým rizikám, boli vhodné na daný účel. Chceme, aby boli minimálne všetky aktíva financované z EÚ navrhnuté s ohľadom na budúcnosť, okrem iného aj prostredníctvom prístupov zabezpečujúcich odolnosť proti zmene klímy a zásady „nepôsobať významnú škodu“.

Otázky Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

9. Akú víziu máte pre Vaše portfólio nad rámec Vášho poverovacieho listu a aký odkaz by ste chceli zanechať? Aké legislatívne návrhy a iné iniciatívy navrhnete kolégiu komisárov na prijatie v nasledujúcich piatich rokoch, a najmä v prvých 100 dňoch? Ako zabezpečíte, aby tieto návrhy, ako aj vykonávanie existujúcich právnych predpisov posilnili európsku konkurencieschopnosť? Plánujete vychádzať pri týchto legislatívnych návrhoch

z osobitných posúdení vplyvu? Aké sú Vaše plány, najmä pokiaľ ide o Dohodu o čistom priemysle? Ako definujete „čistý rast“? Akú úlohu bude vo Vašej práci zohrávať obehové hospodárstvo? Ako plánujete dohliadať na vykonávanie existujúceho právneho rámca na dosiahnutie cieľov do roku 2030 a podporovať ho? Aké sú Vaše plány a opatrenia na dosiahnutie oznámeného cieľa zníženia emisií do roku 2040? Ako zabezpečíte, aby tieto opatrenia fungovali spolu s priemyselnou politikou EÚ?

Veda hovorí jednoznačne: pokiaľ chceme mať istotu, že súčasná generácia aj budúce generácie budú prosperovať, nemáme inú možnosť, len zaviesť ambiciózne opatrenia v oblasti klímy. Účinky zmeny klímy, ktoré pociťujú všetci na svete, ako je zvyšovanie hladiny morí, zvýšené záplavy, ohrozujú dodávky potravín, ľudské zdravie a infraštruktúru. Ochrana našej planéty, ale aj našej prosperity znamená, že opatrenia v oblasti klímy musia ísť ruka v ruku so zabezpečením prosperujúceho a konkurencieschopného hospodárstva a podporou spravodlivej a vyváženej transformácie pre najzraniteľnejších ľudí, najzraniteľnejšie regióny a odvetvia. Som pevne presvedčený, že si to vyžaduje rozhodné opatrenia na domácej aj medzinárodnej úrovni, o to viac v búrlivých a nepokojných rokoch, ktoré na nás pravdepodobne v najbližšej budúcnosti čakajú. Podľa môjho názoru to znamená väčšiu potrebu vodcovských schopností, väčšiu asertívnosť a užšiu spoluprácu, a verím, že to môžeme dosiahnuť. Chcem, aby som na konci svojho funkčného obdobia mohol konštatovať, že sme zabezpečili cestu ku klimatickej neutralite tým, že sme nastavili parametre vedúceho postavenia Európy v oblasti hospodárstva a premenili svoj politický program týkajúci sa čistého rastu na vzor, ktorý budú chcieť ostatné štáty na celom svete napodobniť.

Pokiaľ ide o **legislatívne a iné iniciatívy v nasledujúcich piatich rokoch, a najmä počas prvých 100 dní**, budem v súlade s politickými usmerneniami spoločne s výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu a v spolupráci s výkonnou podpredsedníčkou pre čistú, spravodlivú a konkurencieschopnú transformáciu pracovať na **Dohode o čistom priemysle** ktorou sa posilní konkurencieschopnosť priemyslu EÚ a urýchli dekarbonizácia Európy, ako som podrobnejšie opísal v odpovedi na otázku č. 7. Dohoda o čistom priemysle bude musieť reagovať na tieto oblasti prostredníctvom koherentného súboru politických iniciatív. Niektoré z nich sú uvedené v poverovacích listoch vrátane akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu, aktu o akcelerátore dekarbonizácie priemyslu, Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, balíka opatrení v oblasti chemického priemyslu alebo pripravovaného priemyselného akčného plánu pre automobilový priemysel.

Stojíme pred momentom, ktorý má kľúčový význam pre európsky priemysel a výskum. V hre je naše vedúce postavenie v oblasti technológií, naša schopnosť reagovať na priemyselné výzvy a aktívne využívať nové príležitosti.

Ústrednú úlohu pri usmerňovaní hospodárskych rozhodnutí k nákladovo najefektívnejším opatreniam na dekarbonizáciu bude naďalej zohrávať stanovovanie cien uhlíka prostredníctvom systému EU ETS. Zároveň bude systém EU ETS ďalej vytvárať príjmy, ktoré by sa mali využívať, a to najmä prostredníctvom Inovačného fondu, na zrýchlenie demonštrácie a rozširovania inovatívnych klimaticky neutrálnych riešení v širokom okruhu odvetví (dekarbonizácia priemyslu, výroba čistých technológií).

Všetky tieto témy súvisia s **čistým rastom**, ktorým sa zabezpečuje hospodárska prosperita a blahobyt našich spoločností v mediách našej planéty tým, že využíva vedúce postavenie v oblasti rýchlo rastúcich čistých technológií. Z toho vyplýva, že ľudské spoločnosti môžu naďalej prosperovať bez toho, aby ohrozovali blahobyt budúcich generácií alebo aby oslabovali iné formy života a ekosystémy. Takýto rast nemôže byť založený na závislosti od fosílnych palív. Čistým rastom sa znižuje závislosť od dovozu a zvyšuje sa bezpečnosť a odolnosť. Z prevádzkového hľadiska sa rast môže považovať za čistý, ak pomáha stabilizovať klímu, udržiava zdravý stav ekosystémov a biotopov a zachováva biodiverzitu a čisté ovzdušie a vodu.

Neoddeliteľnú súčasť čistého rastu tvorí **obehovosť**. Dobre navrhnuté obehové hospodárstvo ponúkne mnohé príležitosti na konkurencieschopnosť od recyklácie surovín po ekodizajn a zasiahne celý dodávateľský reťazec vrátane opatrení na strane dopytu týkajúcich sa výrobkov šetrných k životnému prostrediu. Stanovením ceny uhlíka motivujeme mnohé odvetvia k zvýšeniu obehovosti, pričom sekundárna výroba tovaru s vysokými emisiami uhlíka býva zvyčajne oveľa menej energeticky náročná ako prvovýroba. V rámci plánovaného preskúmania systému EU ETS posúdime, ako podporovať obehovejšie a udržateľnejšie používanie a opätovné použitie uhlíka v našom priemysle. Zabezpečíme, aby politiky, ktoré majú vplyv na odpad a koniec životnosti, boli formulované v súlade s politikami v oblasti klímy. Súčasťou tejto snahy bude posúdenie, či sa do systému EU ETS majú zahrnúť spaľovne odpadov, ktoré tvorí ďalšiu časť plánovaného preskúmania v roku 2026.

Na začiatku funkčného obdobia, ako je to podrobnejšie opísané v odpovedi na otázku č. 7, navrhujeme **zmenu európskeho právneho predpisu v oblasti klímy tak, aby zahŕňal cieľ čistého zníženia emisií do roku 2040**

o 90 %. Po zavedení tohto cieľa a v súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu budú všetky legislatívne návrhy v oblasti klímy, ktoré by mohli mať značné hospodárske, environmentálne alebo sociálne vplyvy, sprevádzané osobitnými posúdeniami vplyvu. Navyše by sa revíziou nariadenia o riadení, ktorej účelom je jeho zjednodušenie a aktualizácia, podporilo plnenie ambícií v oblasti klímy do roku 2040 s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu a odolnosť.

Ako som už uviedol, zabezpečím, aby EÚ pokračovala v nastavenom kurze, pokiaľ ide o naše opatrenia v oblasti klímy, pričom budem vychádzať z komplexného balíka politických opatrení, ktorý máme k dispozícii, poučím sa z minulosti a zabezpečím, aby bola EÚ pripravená na rok 2040. Zároveň tým podnikneme kroky, ktorými sa zabezpečí konkurencieschopnosť priemyslu v EÚ a spravodlivá transformácia pre všetkých. V tomto úsilí zostanem naďalej otvorený úprimnému a transparentnému dialógu so všetkými odvetvami v záujme vyváženého a nákladovo efektívneho dosiahnutia našich cieľov v oblasti klímy.

Ďalšou dôležitou témou je **cieľ zníženia emisií CO₂ do roku 2035 v prípade osobných automobilov** opísaný v odpovedi na otázku č. 7.

Pri pohľade ďalej do budúcnosti a v súlade so svojim poverovacím listom povediem prípravu **európskeho plánu adaptácie na zmenu klímy**, podporím členské štáty, najmä pokiaľ ide o pripravenosť a plánovanie, a zabezpečím pravidelné vedecky podložené posudzovanie rizík.

Okrem toho posúdím potrebu **budúcich právnych predpisov týkajúcich sa odolnosti proti zmene klímy a pripravenosti na zmenu klímy** a predložím príslušné možnosti. Budem sa pri tom opierať o úplne prvé európske posúdenie klimatických rizík, pričom som už náležite zohľadnil rokovania v Parlamente v rámci nedávnej diskusie o záplavách. Starostlivo zvažím, ako zabezpečiť, aby právne predpisy týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy boli vhodné na daný účel, a ako znížiť administratívne zaťaženie. To si vyžaduje úzku spoluprácu s ďalšími členmi kolégia, s cieľom zistiť, ako by sme mohli zjednotiť odvetvové politiky, napr. tým, že určíme, ktoré členské štáty už oznamujú odvetvové informácie týkajúce sa adaptácie, ako aj to, či môžeme lepšie využívať informácie zo satelitov, prípadne umelú inteligenciu. To umožní identifikovať synergie, priblížiť rôzne pracovné skupiny zaoberajúce sa odvetvovým plánovaním a podávaním správ a určovať možné redundancie. Adaptácia zároveň predstavuje čoraz väčšiu výzvu a novú oblasť činnosti, a preto môžu byť potrebné niektoré nové obmedzené dodatočné požiadavky, vďaka ktorým budeme odolnejší voči zrýchľujúcim sa klimatickým rizikám.

10. Aké konkrétne opatrenia navrhnete na podporu dekarbonizácie priemyslu, najmä v prípade energeticky náročných priemyselných odvetví a ťažko dekarbonizovateľných odvetví? Ktoré odvetvia a oblasti by sa mali uprednostniť a na základe akých kritérií? Akú úlohu v tejto súvislosti vidíte pre systém obchodovania s emisiami a Inovačný fond? Aké opatrenia navrhnete na zabezpečenie dlhodobých investícií do európskej emisne neutrálnej infraštruktúry? Aké konkrétne opatrenia plánujete prijať najmä v prípade aktu na urýchlenie priemyselnej dekarbonizácie a ako vidíte jeho vzťah s aktom o emisne neutrálnom priemysle, aktom o kritických surovinách a platformou STEP? Ako vo všeobecnosti zabezpečíte, aby nástroje politiky v oblasti klímy naďalej poskytovali hospodárske stimuly pre súkromné investície do dekarbonizácie a zároveň posilnili rámec pre sociálnu a spravodlivú transformáciu? Ako si predstavujete budúci rámec pre zachytávanie, prepravu a ukladanie CO₂ a ako zabezpečíte dostatočné stimuly pre priemysel v celom hodnotovom reťazci CCUS? Aké sú Vaše plány na jednotnom trhu s CO₂, najmä v prípade CO₂ pochádzajúceho z odvetví náročných na znižovanie emisií s prihliadnutím na konkurencieschopnosť EÚ? Aký je Váš postoj k úlohe technologicky neutrálneho prístupu v súvislosti s predpokladanou revíziou nariadenia, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre osobné automobily a dodávky, ako sa uvádza vo Vašom poverovacom liste?

Našími hlavnými nástrojmi na **dekarbonizáciu priemyslu v EÚ**, ktorými sa stanovuje cena uhlíka a vyrovnávajú sa podmienky v EÚ, sú cenový stimul v rámci systému EU ETS v kombinácii s účinnou ochranou proti riziku úniku uhlíka zabezpečenou **mechanizmom uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (CBAM)**. Dosiahnutie klimatickej neutrality však znamená viac než len obmedzené zníženie emisií. Vyžaduje si veľké investície do technológií hĺbkovej dekarbonizácie a naše súčasné politiky nie vždy stačia na zabezpečenie financovateľnosti týchto investícií. Musíme preto pracovať aj na ďalších nástrojoch. **Dohoda o čistom priemysle** predstavuje príležitosť na posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu EÚ a zrýchlenie dekarbonizácie v Európe a podrobnejšie ju opisujem v odpovedi na otázku č. 7. Budeme sa usilovať o vypracovanie súboru iniciatív, ktorých cieľom bude podpora dekarbonizácie odvetví náročných na znižovanie emisií, zavedieme rámec na vytvorenie vedúcich trhov a zmobilizujeme financovanie na účely transformácie.

Zvýšenie dostupnosti cenovo dostupnej čistej energie a prístupu k nej je horizontálne opatrenie, z ktorého bude mať prospech celý priemysel vrátane MSP. Čím rýchlejšie sa dosiahne dekarbonizácia elektrizačnej sústavy, tým skôr bude môcť náš priemysel využívať jej výhody. To si však vyžaduje včas posilniť sústavu a úspešne zvládť nestálosť obnoviteľných zdrojov energie. Vzhľadom na význam energeticky náročných priemyselných odvetví v mnohých hodnotových reťazcoch si zrýchlenie a podpora ich dekarbonizácie a výroba nízkouhlíkových výrobkov vyžadujú osobitnú pozornosť. Rovnako má strategický význam ďalšie posilnenie hodnotového reťazca čistých technológií v EÚ, ktoré vychádza z aktu o emisne neutrálnom priemysle. Komisia takisto navrhne priemyselný plán EÚ pre automobilový priemysel ako jedno z kľúčových priemyselných hospodárskych odvetví v Európe, ktoré by malo využívať príležitosti zelenej a digitálnej transformácie. Kľúčovú úlohu budú zohrávať aj horizontálne technologické predpoklady, ako sú digitálne technológie, progresívne materiály a obehové riešenia.

Vráťme sa ešte raz k systému EU ETS, ktorý je našim základným nástrojom v oblasti klímy. Tento systém podporuje dekarbonizáciu priemyslu, a to dvoma hlavnými spôsobmi: stanovením ceny uhlíka a opätovným investovaním získaných príjmov do dekarbonizačných riešení. Ide o systém, ktorý funguje! Je to trhovo orientovaný nástroj, ktorý dosahuje zníženie emisií, odmeňuje uhlíkovo efektívne priemyselné odvetvia a prostredníctvom systémov, ako je Inovačný fond, presúva náklady na znečistenie uhlíkom späť do riešení v oblasti klímy. Musíme sa však pozrieť na to, ako bude EU ETS podporovať dekarbonizáciu priemyslu aj po roku 2030, keďže úspech dekarbonizácie by znamenal presun do sveta s veľmi nízkymi emisiami, kde by odstraňovanie uhlíka zohrávalo úlohu pri riešení emisií v ťažko dekarbonizovateľných odvetviach. Do polovice roku 2026 Komisia posúdi viacero prvkov podstatných pre udržateľné priemyselné riadenie uhlíka. Vypracuje možnosti politiky a podporné mechanizmy na priemyselné odstraňovanie uhlíka vrátane toho, či a ako ich evidovať v systéme EU ETS. Bude hľadať spôsoby, ako započítavať zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého, vývoj nových produktov a ako pristupovať k započítavaniu CO₂ uloženého v susedných tretích krajinách. Vďaka preskúmaniu systému EU ETS sa môžeme pozrieť na to, ako ďalej vylepšiť jeho úlohu pri financovaní zelenej transformácie.

Bezodplatné pridelenie emisných kvót v rámci systému EU ETS sa v posledných rokoch stalo zdrojom investícií pre priemysel a pomohlo predchádzať úniku uhlíka. Kvóty ETS, ktoré sa už na tento účel nepoužívajú, sa namiesto toho budú obchodovať v aukciách a výnosy sa presunú do Inovačného fondu, pričom sa osobitná pozornosť bude venovať projektom z odvetví, ktorých sa týka mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (železo a oceľ, hliník, cement, hnojivá, vodík).

Po zavedení systému ETS 2 sa bude približne na 75 % všetkých európskych emisií vzťahovať cenový signál na základe ceny uhlíka. Stanovovanie cien uhlíka má sociálny rozmer, najmä v odvetviach ETS 2 stanovujúcich cenu za fosilné palivá, ktoré používajú občania na vykurovanie domácností a na pohon automobilov. Preto bude systém ETS 2 doplnený Sociálno-klimatickým fondom s rozpočtom 86,7 miliardy EUR, ktorý sa financuje z príjmov z predaja kvót ETS 2. Členské štáty musia dbať na to, aby podpora v rámci Sociálno-klimatického fondu bola presne zacielená podľa osobitných vnútroštátnych podmienok na tých, ktorí ju potrebujú.

Zo skúseností vyplýva, že čoraz zásadnejšiu úlohu pri financovaní dekarbonizácie priemyslu zohráva **Inovačný fond**. Aby mohol byť Inovačný fond úspešný aj naďalej, podporíme koncepciu „aukcie ako služba“ alebo „granty ako služba“, ktorá členským štátom umožní financovať projekty overené Inovačným fondom na ich vlastnom území. Naďalej sa budem usilovať o uľahčenie združovania zdrojov EÚ a vnútroštátnych zdrojov, aby bolo možné využívať výhody jednotného trhu.

Vo všeobecnejšiej rovine budeme musieť zdvojnásobiť úsilie o mobilizáciu a podnecovanie súkromných investícií, pretože samotné verejné financovanie nebude stačiť. Spolu s kolegami sa zameriame na rozšírenie udržateľného financovania, a najmä **financovania transformácie**, s cieľom podporiť dekarbonizáciu priemyslu. Zásadný význam pre to, aby bolo možné dekarbonizovať naše hospodárstvo, bude mať celoeurópska energetická infraštruktúra a súvisiaca dekarbonizačná infraštruktúra. Kľúčovou úlohou bude vykonávanie existujúcich plánov v medziach politického rámca TEN-E, rámca trhu s elektrinou a plynom, ako aj národných energetických a klimatických plánov. Aj naďalej bude dôležité uľahčovanie rozvoja cezhraničnej infraštruktúry.

Budem úzko spolupracovať s výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu a s výkonnou podpredsedníčkou pre čistú, spravodlivú a konkurencieschopnú transformáciu pri príprave nového **aktu na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu**. Vďaka tomuto aktu budeme hľadať spôsoby, ako čo najlepšie poskytovať prístup na trhy, k zručnostiam, k udeľovaniu povolení a prístup k financiám a ich mobilizácii ako kľúčových faktorov na pomoc priemyslu pri dekarbonizácii a dosahovaní prosperity.

A napokon, pokiaľ ide o zachytávanie, prepravu a ukladanie CO₂ (CCS), zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého (CCU) a jednotný trh s CO₂, budem sa usilovať o rýchle vykonanie aktu o emisne neutrálnom priemysle, ako aj opatrení uvedených v stratégii priemyselného riadenia uhlíka uverejnenej vo februári minulého roka s cieľom umožniť zavedenie riešení na zachytávanie, využívanie a ukladanie oxidu uhličitého a infraštruktúry potrebnej na dosiahnutie cieľa jednotného trhu s CO₂ v Európe. V prípade zachytávania a ukladania oxidu uhličitého zavedie Komisia opatrenia zamerané na podporu hodnotového reťazca, prevádzkovateľov úložísk CO₂ a príslušných orgánov. Medzi tieto opatrenia patrí vytvorenie dynamických trhových mechanizmov umožňujúcich podporu a usmernenia pre členské štáty, ako aj vytvorenie investičného atlasu úložísk CO₂. Pokiaľ ide o odstraňovanie uhlíka, Komisia vypracuje ďalšie politické a podporné mechanizmy na zintenzívnenie odstraňovania. To okrem iného zahŕňa posúdenie spôsobu, akým by sa odstraňovanie s trvalým uložením mohlo evidovať v rámci systému na obchodovanie s emisiami, a posúdenie celkových cieľov odstraňovania vzhľadom na cieľ v oblasti klímy do roku 2040. Čo sa týka zachytávania a využívania oxidu uhličitého, Komisia preskúma využívanie uhlíka ako zdroja, ako aj prístup k zachytávaniu a využívaniu oxidu uhličitého v rámci EU ETS. Pokiaľ ide o infraštruktúru na prepravu CO₂, ktorá je kľúčovým faktorom všetkých technologických riešení, Komisia plánuje pracovať na mechanizme plánovania siete a prípadne navrhnuť balík regulačných opatrení v oblasti prepravy. Zároveň sa vypracujú pravidlá účtovania emisií s cieľom stanoviť minimálne normy pre toky CO₂ a pripraviť usmernenia pre námornú dopravu. Pri všetkých technológiách sa navrhujú podporné opatrenia, ako sú investície a financovanie, informovanosť verejnosti, výskum a inovácie, ako aj cezhraničná spolupráca. Budem úzko spolupracovať s členskými štátmi pri plnení týchto cieľov, najmä v záujme prilákania potrebných súkromných investícií na zavádzanie infraštruktúry CO₂.

Pokiaľ ide o plánovanú revíziu **noriem CO₂ pre osobné automobily a dodávky**, pozri moju odpoveď na otázku č. 7.

11. Aké opatrenia plánujete na zvýšenie dopytu EÚ po čistých technológiách v Európe a ako podporíte hodnotové reťazce EÚ na výrobu čistých technológií, a to aj prostredníctvom opatrení na strane ponuky? Akú úroveň a kombináciu súkromných a verejných investícií považujete za potrebnú a ako hodnotíte osobitnú úlohu finančných nástrojov EÚ? Ako znížite závislosť EÚ, najmä od Číny? Aký rámec navrhnete na ďalšie obmedzenie a postupné ukončenie využívania dotácií na fosílna palivá v rámci úsilia o zníženie závislosti Európy? Aké sú Vaše plány v súvislosti s mechanizmom kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM)? Aké opatrenia plánujete pre konkurencieschopnosť európskeho automobilového priemyslu?

Zásadný význam pre podporu čistých technológií v EÚ bude mať Inovačný fond ETS. Budeme aj naďalej pokračovať v už nastúpenom trende organizovania výziev zameraných na čisté technológie vrátane ich výroby s vhodnými kritériami odolnosti nastavenými s ohľadom na ciele aktu o emisne neutrálnom priemysle. Návrhom projektov predloženým Inovačnému fondu, ktoré prekračujú minimálne prahové hodnoty hodnotenia vymedzené vo výzvach, bude udelená pečať (suverenita) STEP zavedená v rámci Platformy strategických technológií pre Európu (STEP), a to bez ohľadu na to, či návrh získava financovanie z Inovačného fondu. Pečať posluží na uľahčenie prístupu týchto projektov k ďalším možnostiam financovania, a to aj v rámci fondov politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Pokiaľ ide o **kombináciu súkromného a verejného financovania**, väčšinu potrieb by malo pokrývať súkromné financovanie. Inými slovami, pre súkromné investície musí existovať ekonomické zdôvodnenie. V záujme dosiahnutia tohto cieľa je zásadné: po prvé, prehĺbiť súkromné kapitálové trhy, ako sa navrhuje v Lettovej aj Draghiho správe; po druhé, rozšíriť udržateľné financovanie, najmä financovanie transformácie, a po tretie, zabezpečiť financovateľnosť čo najväčšieho počtu investícií do dekarbonizácie. Verejné financie by sa mali obmedziť len na tieto posledné ciele a na tie investície, pri ktorých financovateľnosť nemožno zabezpečiť inak (napríklad určité investície do infraštruktúry).

Vždy, keď je problém so súkromným investovaním spôsobený prístupom k financiám, by sa mali uprednostňovať finančné nástroje pred grantmi. Program InvestEU preukázal pridanú hodnotu nástroja EÚ na mobilizáciu súkromných finančných prostriedkov.

Ďalším príkladom dobre fungujúceho nástroja na využitie súkromného financovania na investície do rizikovejších priemyselných projektov je Inovačný fond. Nájdienie lepších spôsobov, ako kombinovať granty s finančnými nástrojmi, môže viesť k nákladovo efektívnejšiemu využívaniu verejných peňazí, a rovnako tak aj rýchlejšiemu dosiahnutiu finančnej závierky pre podniky. Veľmi dôležité je aj rozšírenie udržateľného financovania, najmä financovania transformácie a odolnosti. Uľahčenie dostupnosti informácií pre podniky a investorov a dôveryhodné plány transformácie zladené s právnym predpisom v oblasti klímy navyše prispievajú k presunu finančných tokov na podporu plnenia našich cieľov v oblasti klímy a rastu.

Dôležitú úlohu pri podpore energeticky náročných priemyselných odvetví počas ich dekarbonizácie a v prípade priemyselných odvetví čistých technológií pri diverzifikácii, zvyšovaní príležitostí na vývoz, ochrane pred nekalou súťažou a zabezpečení spravodlivých a rovnakých podmienok zohráva **obchodná politika**. Pokiaľ ide o čisté technológie, jednotlivé odvetvia čelia odlišným výzvam z hľadiska globálnej hospodárskej súťaže, pri ktorej ich obchodná politika môže podporiť otvorením príležitostí na vývoz, obranou trhu EÚ alebo zabezpečením dodávok najmä kritických surovín. EÚ je čistý vývozca v niektorých emisne neutrálnych priemyselných odvetviach. Napríklad v oblasti veterných technológií má priemysel EÚ podľa údajov z roku 2022 približne 30 % podiel na svetovom trhu. Preto je dôležité podporovať aj prístup nášho priemyslu na trhy v tretích krajinách.

Znižovanie závislosti EÚ sa týka tak podpory našej konkurencieschopnosti a inovačných schopností doma, ako aj v nadväzovaní partnerstiev v záujme otvorenia nových trhov a zdrojov dodávok v zahraničí. Budeme naďalej úzko spolupracovať s partnermi na posilňovaní odolnosti dodávateľského reťazca, a to tak prostredníctvom dvojstrannej spolupráce, ako to bolo v prípade Pracovnej skupiny EÚ – Japonsko pre dodávateľské reťazce, ako aj na mnohostrannej úrovni (t. j. v rámci skupiny G7). Toto úsilie posilnia existujúce nástroje, ako je Global Gateway, a nové nástroje, ako sú partnerstvá pre čistý obchod a investície.

Komisia prijala dôležité kroky na riešenie problému závislosti od Číny, je však potrebné urobiť viac. Akt o emisne neutrálnom priemysle aj akt o kritických surovinách sa zameriavajú na potrebu a prostriedky diverzifikácie dodávok kritických komponentov a materiálov, ako aj na potrebu dostatočnej výrobnéj základne v EÚ. Podobne sme minulý mesiac navrhli pravidlá pre ďalšiu aukciu vodíka v rámci Inovačného fondu, ktoré budú mať výslovné kritériá, ktoré nám umožnia formovať naše diverzifikované dodávateľské reťazce vrátane výroby elektrolyzérů v EÚ. Táto skutočnosť má zásadný význam pre zachovanie bezpečnosti dodávok, ako aj bezpečnosti osobných údajov. Vďaka Dohode o čistom priemysle by sme mali byť schopní riešiť túto otázku podrobnejšie. Mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach prispeje k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy i k riešeniu obáv z úniku uhlíka a zároveň umožní investície do dekarbonizovaného priemyslu v EÚ. **Čo sa týka dotácií na fosilne palivá**, svoje stanovisko som uviedol v odpovedi na otázku č. 6.

Ešte sa vrátim k mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach: pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, budem starostlivo sledovať úplné a včasné vykonanie mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach počas prechodného obdobia a po jeho uplynutí. Budem spolupracovať s výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu a ďalšími útvarmi Komisie na príprave delegovaných a vykonávacích aktov, ako sa vyžaduje v nariadení o mechanizme CBAM. Tým sa zabezpečí bezproblémové vykonávanie mechanizmu CBAM, pričom administratívna záťaž pre všetky zainteresované subjekty, najmä pre malé a stredné podniky, sa obmedzí na minimum. Budem dbať na to, aby Komisia naďalej načúvala zainteresovaným stranám vrátane podnikov a vnútroštátnych správ, ale aj partnerom z tretích krajín, pretože chceme, aby vykonávacie opatrenia boli čo najúčinnnejšie a najefektívnejšie. Postarám sa o to, aby Komisia zvažila všetky poznatky získané zo súčasného prechodného obdobia. Do konca nasledujúceho roka predložíme Európskemu parlamentu a Rade správu o preskúmaní. Táto správa bude obsahovať posúdenie možného rozšírenia mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach na viacero tovarov, posúdenie možného rozšírenia pokrytia nepriamych emisií na všetky odvetvia, na ktoré sa mechanizmus vzťahuje, posúdenie riadenia mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach a posúdenie medzinárodného vplyvu nariadenia na rozvojové krajiny, a najmä na najmenej rozvinuté krajiny.

A na záver je potrebné podotknúť, že pre hospodárstvo EÚ má zásadný význam **konkurencieschopnosť európskeho automobilového priemyslu**, ktorý tvorí vyše 7 % HDP a priamo a nepriamo poskytuje približne 13 miliónov pracovných miest. Je nevyhnutné stanoviť primeraný rámec na podporu konkurencieschopnosti tohto priemyslu EÚ počas tejto transformácie.

Normy CO₂ pre osobné automobily, dodávky a ťažké úžitkové vozidlá poskytujú trhu dlhodobú istotu a predvídateľnosť o rozsahu transformácie potrebnej v automobilovom priemysle. V dôsledku toho smerujú investície do čistých technológií, na rozvoj nových hodnotových reťazcov v EÚ, do infraštruktúry, ako aj na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovníkov. Na podporu úspešného prechodu na mobilitu s nulovými emisiami už boli zavedené ďalšie opatrenia, a ich plné vykonávanie bude kľúčové. Ide o tieto opatrenia: nariadenie o infraštruktúre pre alternatívne palivá (na zrýchlenie zavádzania infraštruktúry nabíjacích a čerpacích staníc), nariadenie o batériách (ktorého cieľom je zabezpečiť, aby batérie uvádzané na trh v EÚ boli udržateľné a vyznačovali sa obehovosťou počas celej ich životnosti), akt o kritických surovinách (na zabezpečenie prístupu k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín) a akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy (s cieľom zabezpečiť modernizáciu elektrizačnej sústavy na integráciu elektromobility). Na podporu konkurencieschopnosti tohto odvetvia budú potrebné aj ďalšie iniciatívy a pokiaľ budem potvrdený vo funkcii, budem v tejto súvislosti spolupracovať s ostatnými komisármi najmä na Dohode o čistom priemysle s cieľom uvoľniť investície, vytvoriť vedúce trhy pre čisté technológie a zaviesť podmienky pre rast a konkurenciu

podnikov. Cieľom aktu na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu bude nasmerovanie investícií a ďalšej podpory priemyselným odvetviami, ktoré prechádzajú touto transformáciou, najmä na zrýchlenie súvisiaceho plánovania, výberových konaní a postupov vydávania povolení. A napokon budem pomáhať komisárovi pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch pri plnení úlohy vypracovať priemyselný plán EÚ pre automobilový priemysel.

Otázka Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci

12. V poverovacom liste sa uvádza, že „budete ďalej posilňovať rámec pre sociálnu a spravodlivú transformáciu“. Súčasný rámec pre spravodlivú transformáciu v Európskej zelenej dohode je kombináciou usmernení, monitorovania a nástrojov financovania. Vzhľadom na vysoké náklady na energiu a životné náklady a rastúce nerovnosti by EÚ mala vytvoriť ambicióznejší a pevnejší rámec vrátane záväzných opatrení a od začiatku komplementárne riešiť environmentálny a sociálny rozmer.

Aké konkrétne legislatívne opatrenia prijmete ako dezignovaný komisár pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast na zabezpečenie sociálnej a spravodlivej transformácie pre všetkých? Aké opatrenia navrhnete, pokiaľ ide o posilnený rámec spravodlivej transformácie a ako podporíte dostupnosť, prístupnosť a prijateľné ceny udržateľných výrobkov a služieb? Ako prispejete k vytváraniu udržateľných kvalitných pracovných miest, uplatňovaniu kolektívnych zmlúv a presadzovaniu práv pracovníkov na informácie a konzultácie? A ako zapojíte sociálnych partnerov do tejto práce?

Transformácia nebude úspešná, pokiaľ nebude spravodlivá. V **predchádzajúcom funkčnom období sme navrhli významné opatrenia, ktoré kladú spravodlivosť do centra Európskej zelenej dohody**, pričom financovanie sa poskytuje a plánuje predovšetkým prostredníctvom Fondu na podporu obnovy a odolnosti, Európskeho sociálneho fondu plus, Fondu na spravodlivú transformáciu a Sociálno-klimatického fondu. Odporúčanie Rady týkajúce sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo poskytovalo členským štátom konkrétne usmernenia, ako majú riešiť pracovné a sociálne aspekty transformácie. Dôležité prvky spravodlivosti, napríklad boj proti energetickej chudobe, sme zakotvili do iniciatív, ako je smernica o energetickej efektívnosti a smernica o energetickej hospodárnosti budov.

Máme však pred sebou ešte veľa práce. Budem úzko spolupracovať s výkonnou podpredsedníčkou pre čistú, spravodlivú a konkurencieschopnú transformáciu a s výkonnou podpredsedníčkou pre ľudí, zručnosti a pripravenosť s cieľom čo najlepšie na tento účel využívať existujúce nástroje, ako sú národné energetické a klimatické plány. Pri preskúmaní nariadenia o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy sa pozriem na to, ako posilniť spôsoby riešenia výziev a príležitostí spravodlivej transformácie. Budem úzko spolupracovať s kolegami z kolégia na zabezpečení spravodlivej transformácie pre všetkých a na vytvorení správnych podmienok podnikom, aby sa dosiahli naše spoločné ciele, a to aj tým, že umožníme monitorovanie a vykonávanie na mieste, analýzu možných nedostatkov a dosiahnutie spoločného, proaktívneho napredovania.

Zásadný význam pre spravodlivú a primeranú transformáciu má **financovanie**. Súčasťou podpory konkurencieschopnosti európskych spoločností je aj vytváranie pracovných miest a vybavenie ľudí tak, aby mohli úspešne zvládať zmeny. Investície potrebné na úspešnú zelenú transformáciu zahŕňajú aj investície na podporu ľudí a podnikov prechádzajúcich transformáciou. Osobitnú pozornosť treba venovať poskytovaniu príležitostí na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností, ktoré ľuďom umožnia využívať príležitosti a čeliť výzvam spojeným s transformáciou. Prvou prioritou bude zabezpečiť využitie prostriedkov dostupných z nástroja NextGenerationEU a zo súčasného rozpočtu. Spoločne s kolegami zabezpečím, aby Sociálno-klimatický fond už od svojho otvorenia podporoval zraniteľných ľudí, najmä tých, ktorí sú postihnutí energetickou alebo dopravnou chudobou. Bez toho, aby boli dotknuté rokovania o ďalšom viacročnom finančnom rámci, podporujem záväzok predsedníčky Komisie uvedený v politických usmerneniach na roky 2024 – 2029 v dlhodobom rozpočte výrazne zvýšiť finančné prostriedky na spravodlivú transformáciu. Spoločne budeme pracovať na jednoduchšom, cielenejšom a adresnejšom dlhodobom rozpočte, v ktorom sa budú odrážať európske strategické priority a naša ambícia stať sa Komisiou investícií.

V súvislosti so širokou otázkou **udržateľných výrobkov a služieb** uvediem, že rámec ekodizajnu udržateľných výrobkov umožňuje zintenzívniť významnú činnosť na stanovovaní noriem pre výrobky, ktoré spotrebúvajú energiu, a tým predchádzať predaju výrobkov, ktoré spôsobujú neprimerane vysoké účty za energiu. Veľa existujúcich požiadaviek sa musí aktualizovať, keďže dostupné technológie sa neustále vylepšujú – čo je úsilie, ktoré budem plne podporovať. Ustanoveniami o opraviteľnosti, ale aj o celkovej funkčnosti a predchádzaní nebezpečným emisiám ochránime spotrebiteľov pred neprimeranými nákladmi a ešte viac vytlačíme neudržateľné a škodlivé výrobky z trhu. Spotrebiteľia zároveň majú možnosť vyberať si výrobky s najnižšími celkovými nákladmi na vlastníctvo a environmentálnou stopou vďaka aktuálnemu energetickému označovaniu a značke udržateľnosti, ktoré sa v budúcnosti môžu oprieť o digitálny pas výrobku EÚ. Budeme takisto spolupracovať

s členskými štátmi na tom, aby sa zlepšil dohľad nad trhom a presadzovanie požiadaviek na ekodizajn a energetické označovanie a aby sa predchádzalo podvodom. Vzhľadom na pripravované vykonanie smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia, ktorá je v súčasnosti predmetom postupu spolurozhodovania, sa zameriame na predloženie návrhu jasných pravidiel boja proti environmentálne klamlivej reklame v súvislosti s klímou, ktoré zároveň umožnia spoločnostiam a spotrebiteľom identifikovať výrobky šetrné ku klíme. V prípade stavebných a najdôležitejších priemyselných výrobkov poskytneme spoľahlivé informácie o klimatickej stope, čím umožníme vznik vedúcich trhov pre európsky priemysel. Pri riešení cenovej dostupnosti udržateľných výrobkov je dôležité pamätať na najzraniteľnejšie osoby a zabezpečiť cenovú dostupnosť tovarov a služieb. Budem úzko spolupracovať s ďalšími komisármi, počnúc komisárom pre energetiku a bývanie, na podpore cenovo dostupného a udržateľného bývania, ako aj lacnejšej a čistej energie. V tejto súvislosti zohrá zásadnú úlohu Sociálno-klimatický fond. Spoločne s komisárom pre energetiku a bývanie a s výkonnou podpredsedníčkou pre čistú, spravodlivú a konkurencieschopnú transformáciu preskúmame aj zdanenie a škodlivé dotácie na fosílnu palivá. Musíme zlepšiť súčasné stimuly na odklon sa od fosílnych palív a presmerovať príslušné zdroje na investície do dekarbonizácie a spravodlivej transformácie.

Pri práci na spravodlivej transformácii budem uplatňovať zásadu, ktorú predsedníčka Komisie stanovila vo svojich politických usmerneniach a podľa ktorej „**Ľudia a ich pracovné miesta musia vždy zostať stredobodom nášho sociálneho trhového hospodárstva**, aj keď sa priemyselné odvetvia a hospodárstva menia“. Transformácia na klimaticky neutrálne hospodárstvo bude naďalej vytvárať potrebu ďalších zručností, a to v nových „čistých“ odvetviach, ako aj pri transformácii existujúcich odvetví. Tieto dodatočné potreby vznikajú v súvislosti s pretrvávajúcim nedostatkom pracovnej sily a chýbajúcimi zručnosťami i s čoraz väčšou potrebou výmeny pracovníkov z dôvodu starnutia pracovných síl. Budem úzko spolupracovať s výkonnou podpredsedníčkou pre ľudí, zručnosti a pripravenosť na tom, aby sa EÚ stala **úniou zručností**.

Som presvedčený o tom, že spravodlivá transformácia nemôže existovať, ak nebudeme načúvať tým, ktorí čelia najväčším výzvam. Budem **diskutovať so sociálnymi partnermi** o tom, ako prekonávať významné prekážky transformácie a zabezpečiť vytváranie kvalitných pracovných miest. Konkrétne prispejem k príprave **plánu pre kvalitné pracovné miesta**, ktorý sa vypracuje v spolupráci so sociálnymi partnermi. V prípade potreby podporím aj svojich kolegov s cieľom zabezpečiť, aby sa existujúce práva EÚ v oblasti informovania a porád so zamestnancami uplatňovali a presadzovali tak, aby prispievali k sociálnej a spravodlivej transformácii. Komisia bude okrem toho naďalej poskytovať finančnú podporu na projekty sociálnych partnerov, ktoré majú zabezpečiť uplatňovanie týchto práv na mieste a ktoré sprevádzajú zmeny vyplývajúce z transformácie.

A napokon musíme riadiť **klimatické riziká** v záujme ochrany a zlepšenia životnej úrovne, boja proti nerovnosti a ochrany osôb. Vychádzajúc z oznámenia o riadení klimatických rizík z roku 2024 budem pracovať na posilnení spravodlivej odolnosti prostredníctvom pripravovaného európskeho plánu adaptácie na zmenu klímy. V spolupráci s ďalšími komisármi preskúmam možnosť nástrojov na úrovni EÚ, ktoré môžu tvorcom politik pomôcť začleniť informácie o klimatických rizikách do ich demokratických procesov, aby mohli navrhnúť politiky v oblasti spravodlivej odolnosti a sociálne spravodlivej adaptácie na zmenu klímy.

Otázka Výboru pre dopravu a cestovný ruch

13. Predsedníčka von der Leyenová poverila budúceho komisára pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast, aby podporil vykonávanie existujúceho právneho rámca v oblasti klímy do roku 2030 vrátane nadchádzajúcich preskúmaní a aby zabezpečil dostatočné investície do európskej emisne neutrálnej infraštruktúry. Ako plánujete prispieť k riadnemu a včasnému vykonávaniu právnych predpisov týkajúcich sa dopravy a zároveň zabezpečiť rovnaké podmienky pre európske dopravné spoločnosti, konkurencieschopnosť európskeho odvetvia dopravy a kvalitné a atraktívne pracovné miesta v Európe? Aká bude Vaša stratégia a harmonogram na zabezpečenie dostatočných investícií vrátane investícií do emisne neutrálnych technológií, palív, infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc na dekarbonizáciu odvetvia dopravy?

Doprava je chrbtovou kosťou európskeho hospodárstva a faktorom umožňujúcim mobilitu obyvateľov. Odvetvie dopravy prispieva približne 5 % k HDP EÚ a zamestnáva vyše 10 miliónov ľudí. Priamo uľahčuje rast v ostatných odvetviach. Cestovný ruch – pričom Európa je stále svetovou destináciou číslo jeden – závisí od dopravnej prepojenosti, ktorá umožňuje prosperovať 3,5 milióna podnikom a 20,4 milióna zamestnancom.

Za dopravu však naša spoločnosť a životné prostredie platia svoju daň. **Doprava je jediným významným odvetvím v hospodárstve EÚ, v ktorom sú emisie stále vyššie ako v roku 1990**, a to do značnej miery z dôvodu podstatného nárastu dopytu v tejto oblasti. Splnenie cieľa EÚ znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050 si vyžaduje ambiciózne

politiky a opatrenia na zabezpečenie rýchleho a dostatočného zníženia emisií zo všetkých odvetví vrátane dopravy. Ako sa uvádza v posúdení vplyvu pre ciele do roku 2040 a 2050, emisie v doprave sa do roku 2050 musia znížiť o 90 %, ak sa má dosiahnuť klimatická neutralita. Tento prechod na mobilitu s nulovými emisiami (či už ide o mobilitu osôb alebo tovaru) ponúka veľké príležitosti na zlepšenie kvality života znížením znečistenia, ako aj príležitosti pre európsky priemysel vo všetkých hodnotových reťazcoch pokračovať v inováciách a vo vytváraní kvalitných pracovných miest. To má zásadný význam z hľadiska posilnenia konkurencieschopnosti našich priemyselných odvetví a pomáha im dosiahnuť vedúce postavenie v celosvetovom meradle, keďže na mobilitu s nulovými emisiami rýchlo prechádzajú aj ostatné trhy. Zelená transformácia by sa mala vykonávať tak, aby neohrozovala, ale zlepšovala prepojenie a cenovo dostupný prístup k možnostiam udržateľnej dopravy pre všetkých občanov EÚ.

Na realizácii týchto jednotlivých aspektov budem úzko spolupracovať s komisárom pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch.

V tejto súvislosti EÚ zaviedla **komplexný rámec pre transformáciu** založený na zásade „znečisťovateľ platí“, pričom teraz je dôležité napredovať pri jeho vykonávaní. Čo sa týka cestnej dopravy, v emisných normách CO₂ pre vozidlá sa stanovujú jasné ciele: cieľ zníženia emisií o 100 % v prípade nových osobných automobilov a dodávok, ako aj mestských autobusov evidovaných v EÚ od roku 2035 a cieľ zníženia emisií ťažkých úžitkových vozidiel do roku 2040 o 90 %. Dopyt po vozidlách s nulovými emisiami celosvetovo rastie, a preto je nevyhnutné ďalej smerovať investície do technológií, infraštruktúry, zručností a rozvoja nových hodnotových reťazcov s cieľom posilniť konkurenčné postavenie priemyslu v EÚ v rámci globálneho prechodu na mobilitu s nulovými emisiami. V tejto súvislosti je rozhodujúca stabilita a vykonávanie noriem CO₂, keďže poskytujú jasnú dlhodobú predvídateľnosť pre zavádzanie nevyhnutných investícií potrebných v tomto odvetví. Ako bolo oznámené v politických usmerneniach a potvrdené aj v mojom poverovacom liste, v právnych predpisoch sa v rámci plánovaného preskúmania uskutoční cielená zmena, aby sa zabezpečilo, že v technologicky neutrálnom prístupe budú zohrávať úlohu e-palivá. Normy CO₂ (ako aj iné politiky v oblastiach, ako je energetická efektívnosť a energia z obnoviteľných zdrojov) sa navyše doplnia o hospodárske investičné stimuly tým, že sa zavedie stanovovanie cien uhlíka pre cestnú dopravu prostredníctvom systému **ETS 2**. Sme pripravení začať v januári 2025 monitorovať emisie a podávať o nich správy. Komisia poskytuje členským štátom podporu pri bezproblémovom správkovaní tohto systému a zabezpečení jeho jednotného vykonávania v celej EÚ.

EÚ zaviedla aj podporné opatrenia vrátane nariadenia o infraštruktúre pre alternatívne palivá a nariadenia o batériách, ktorými sa zabezpečí zavádzanie potrebnej infraštruktúry nabíjajúcich staníc pre vozidlá s nulovými emisiami v celej Európe, čím sa ďalej zvýši ich prítťažlivosť pre občanov EÚ a podniky.

S cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre priemysel v EÚ Komisia využije v odôvodnených prípadoch aj nástroje na ochranu obchodu, ako to urobila v prípade antisubvenčných opatrení na elektrické vozidlá dovážané z Číny.

Posilnenie úlohy **stanovovania cien uhlíka v leteckej doprave a jeho zavedenie v námornej doprave** zlepšia rovnaké podmienky pre dekarbonizované dopravné riešenia v uvedených odvetviach, čo má pre tieto medzinárodné odvetvia aj naďalej zásadný význam. EU ETS je preto založený na rovnakom zaobchádzaní na trasách všetkých leteckých dopravcov a v prípade námornej dopravy neberie ohľad na vlajku. Na medzinárodnej úrovni pracuje Komisia na zvýšení ambícií posilnením systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) a podporovaním účasti tretích krajín. Systém EU ETS zároveň obsahuje záruky ochraňujúce konkurencieschopnosť našich leteckých dopravcov. Systém EU ETS dopĺňajú ďalšie opatrenia na stimuláciu dekarbonizácie letectva, najmä nariadenie o iniciatíve ReFuelEU Aviation, Aliancia pre letectvo s nulovými emisiami a Priemyselná aliancia pre hodnotový reťazec obnoviteľných a nízkouhlíkových palív.

V prípade **námornej** dopravy tvorí rámec prechodu na čistú energiu nariadenie o iniciatíve FuelEU Maritime a rozšírenie systému EU ETS na odvetvie námornej dopravy, ktoré predstavujú významné priemyselné a konkurenčné príležitosti pre úplný hodnotový reťaz vodnej dopravy v EÚ. Vďaka tomuto silnému regulačnému rámcu EÚ a zavedeným opatreniam na riešenie rizika vyhybania sa povinnosť má priemysel EÚ dobré predpoklady na to, aby sa stal lídrom v oblasti udržateľnej a digitálne posilnenej lodnej dopravy. Komisia bude naďalej monitorovať faktory ovplyvňujúce konkurencieschopnosť tohto odvetvia, ako aj budúce príležitosti a výzvy spojené s jeho energetickou transformáciou. Podporím komisára pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch pri vypracúvaní námornej priemyselnej stratégie a budem sa podieľať na jeho úsilí o dosiahnutie komplexného súboru opatrení v Medzinárodnej námornej organizácii (IMO) na dekarbonizáciu lodnej dopravy do roku 2050.

Konkurencieschopnosť európskych dopravných spoločností závisí od dostupnosti kvalifikovaných a vyškolených pracovníkov. Budem spolupracovať s komisárom pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch na riešení súčasného nedostatku pracovníkov v tomto odvetví a riešení problémov spojených s rekvalifikáciou a zvyšovaním úrovne zručností pracovníkov vo všetkých druhoch dopravy. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii, budem podporovať prácu vnútroštátnych orgánov a príslušných zainteresovaných strán s cieľom zintenzívniť ich úsilie o to, aby pracovníci získali potrebné zručnosti a dokázali sa aj prispôbiť novým technológiám a inováciám. Okrem toho budem naďalej podporovať prácu rozsiahlych partnerstiev v rámci Paktu o zručnostiach v oblasti automobilového priemyslu a lodného staviteľstva a námorných technológií. Významné príležitosti predstavujú programy a fondy, ako je Európsky sociálny fond plus a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

Významnú úlohu pri dekarbonizácii a súčasnom zachovaní konkurencieschopnosti odvetvia dopravy zohráva **Inovačný fond ETS**. V prípade letectva sa vytvoril dodatočný stimul 20 miliónov emisných kvót EU ETS s cieľom urýchliť používanie udržateľných leteckých palív. V odvetví lodnej dopravy je k dispozícii 20 miliónov emisných kvót EU ETS určených na podporu investícií v tomto odvetví do roku 2030. Dobrými príkladmi veľkého potenciálu kombinácie efektívnych opatrení v oblasti klímy s vedúcim postavením priemyslu sú investície do výroby udržateľných alternatívnych palív, elektrických trajektov, služieb obnovovania flotíl s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť existujúcich lodí alebo do zavádzania riešení vetrom asistovaného pohonu vyrobených v EÚ. V 13 členských štátoch s nižším príjmom sa infraštruktúra mobility s nulovými emisiami môže financovať nielen z Inovačného fondu, ale aj z Modernizačného fondu, ktorý sa takisto financuje z príjmov systému EU ETS. Členské štáty môžu príjmy zo systému EU ETS použiť na investície do opatrení v oblasti klímy v odvetví dopravy. Niektoré členské štáty už teraz využívajú značný podiel týchto príjmov.

Už na začiatku svojho funkčného obdobia podporím prijatie komplexného **paktu o investíciách do udržateľnej dopravy**, v ktorom sa vytýči strategický prístup k rozšíreniu a uprednostneniu investícií do riešení dekarbonizácie dopravy, najmä v ťažko dekarbonizovateľných odvetviach, ako je letectvo a námorná doprava, a zabezpečím prístup k lacným, udržateľným a bezpečným dodávkam energie. Je dôležité vypracovať celoeurópske nástroje s cieľom zabrániť vzniku nejednotnej podoby vnútroštátnych nástrojov, pri ktorej hrozí narušenie vnútorného trhu alebo vytvorenie súťaže o dotácie medzi členskými štátmi.

A napokon, alternatívu pre mnohé cesty v rámci osobnej aj nákladnej dopravy môžu predstavovať čisté druhy dopravy, ako je železničná doprava, ktoré sa musia lepšie integrovať do systému dopravy.

Otázka Podvýboru pre daňové otázky

Daňový rámec pre finančný sektor EÚ

14. Vo Vašom poverovacom liste sa uvádza, že „nájdete inovatívne riešenia pre súdržný daňový rámec pre finančný sektor EÚ“. Aké konkrétne zmeny daňovej politiky EÚ navrhnete na i) dosiahnutie tohto cieľa; zvýšenie súkromných investícií a zníženie vyhýbania sa daňovým povinnostiam a daňových únikov zo strany spoločností a jednotlivcov; zjednodušenie daňového systému s cieľom zabezpečiť odstránenie daňových prekážok cezhraničných investícií a zvýšiť vlastný kapitál vo financovaní podnikov, čím sa urýchli dokončenie únie kapitálových trhov, a iv) na pokračovanie v reforme zdaňovania právnických osôb v EÚ? Aká je podľa Vás úloha harmonizácie dane z majetku v súvislosti s rozvojom únie úspor a investícií, ako sa predpokladá v Lettovej správe?

Finančný sektor zohráva v hospodárstve kritickú úlohu. Okrem jeho dôležitého významu pri vytváraní pracovných miest (4,9 milióna v roku 2023) a HDP (618 miliárd EUR, približne 4,3 % HDP v EÚ v roku 2022) zhromažďuje úspory a presmerúva ich vo forme financovania a investícií späť k občanom a podnikom. Táto sprostredkovateľská úloha je kľúčová a riadne fungovanie finančných služieb má zásadný význam pre zabezpečenie odolného hospodárskeho rastu prostredníctvom efektívneho financovania našich hospodárstiev vrátane inovácií. Ide preto o základný stavebný prvok európskej konkurencieschopnosti. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, budem sa usilovať o modernizáciu pravidiel zdaňovania tak, aby podporilo hlavné funkcie, ktoré finančný systém plní v hospodárstve.

Počas funkčného obdobia predchádzajúcej Komisie sa urobil dôležitý krok. Rada prijala smernicu FASTER (smernica o rýchlejšej a bezpečnejšej úľave pri nadmerných zrážkových daniach) v oblasti postupov úľavy pri zrážkovej dani. Ide o veľmi dôležitý krok správnym smerom a predstavuje prechod k európskej únii úspor a investícií, ako sa stanovuje v politických usmerneniach. Vďaka smernici FASTER budú môcť investori jednoduchšie a rýchlejšie dosiahnuť vrátenie dane pri nadmerných daniach zrazených pri zdroji z príjmu, čím sa zabráni dvojitému zdaneniu. Smernica okrem toho obsahuje účinné postupy úľavy na dani v rámci boja proti zneužívaniu daňového systému, ktoré sú prospešné pre investorov, finančných sprostredkovateľov a daňové

orgány. Odhaduje sa, že tieto štandardizované postupy ušetria investorom 5,17 miliardy eur ročne.

Treba však urobiť viac. Preto sa budem usilovať dôkladne preskúmať súčasný daňový rámec a v prípade potreby navrhнем jeho reformy. V oblasti regulácie sa už spravilo veľa na riešenie problémov súvisiacich s nadmerným prijímaním rizika vo finančnom sektore a na zmiernenie následkov finančnej krízy. Do budúcnosti je rovnako dôležité zabezpečiť, aby daňové pravidlá uplatňované na finančný sektor prispievali k rozvoju európskej únie úspor a investícií a zvýšili konkurencieschopnosť EÚ.

Daňové pravidlá uplatňované na finančný sektor sa v rámci Únie výrazne líšia, pričom členské štáty uplatňujú množstvo rozmanitých sektorových daní, čo komplikuje a narúša jednotný trh. Podniky pôsobiace vo finančnom sektore EÚ sú popri daniach platných pre celé hospodárstvo, ako sú dane z príjmov právnických osôb, vystavené aj celému radu neharmonizovaných sektorových daní vrátane daní z poistného, zdanenia finančných inštitúcií, osobitných daní zo závislej činnosti a daní z finančných transakcií. V EÚ je veľa finančných služieb oslobodených od DPH. Táto výnimka, záväzná podľa smernice EÚ o DPH, sa uplatňuje už vyše 40 rokov a z určitých ohľadov už zastarala. Čoraz vyššia integrácia digitálnych technológií do finančného odvetvia a širšej spoločnosti totiž vedie k novým službám, ktoré v čase, keď bol prijatý súčasný daňový rámec, ešte neexistovali. V dôsledku tejto výnimky nedochádza k nedostatočnému zdaneniu finančného sektora, keďže DPH je pre podniky nákladovo neutrálna.

Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, vzhľadom na uvedené skutočnosti zabezpečím, aby sa úvahy o primeraných pravidlách zdaňovania finančného sektora vzťahovali na všetky uvedené aspekty vrátane DPH a toho, či vnútroštátne pravidlá týkajúce sa sektorových daní uplatňované v členských štátoch EÚ neprekážajú cezhraničným operáciám a nebránia digitalizácii, konkurencieschopnosti a inováciám na jednotnom trhu. Preto bola zadaná hĺbková štúdia na preskúmanie tejto otázky. Keďže tento postup môže viesť k zmenám daní, ktoré sa v súčasnosti upravujú výhradne na vnútroštátnej úrovni, vyžiada si rozsiahle diskusie za účasti členských štátov a finančného odvetvia.

Uvedomujem si ťažkosti, ktorým čelia startupy a rozširujúce sa podniky, pokiaľ ide o podporu rizikového kapitálu alebo iných foriem rastového kapitálu pri prístupe k zdrojom financovania v EÚ, a zavazujem sa preskúmať rôzne možnosti, ako stimulovať investorov, aby investovali do inovačných podnikov alebo činností, pričom zohľadním najlepšie postupy na celosvetovej úrovni.

Každá nová iniciatíva alebo návrh si bude vyžadovať dôkladnú konzultáciu, zapojenie všetkých zainteresovaných strán a posúdenie rôznych možností. Pokiaľ budem potvrdený vo funkcii komisára, budem komunikovať aj s ostatnými príslušnými komisármi a výkonnými podpredsedami, ako aj s Parlamentom, Radou a zainteresovanými stranami.